STRANDA KOMMUNE

Strategisk næringsplan (SNP)
Kick-off

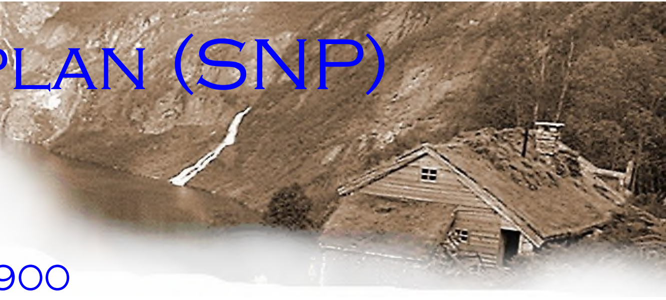

Storfjord kulturhus
Onsdag 21.11, kl 1600-1900

1600-1610 **Velkomst**
v/ordførar Jan Ove Tryggestad

1610-1630 **Kvifor prioriterer kommunen arbeidet med SNP**
v/næringssjef Inge Bjørdal

1630-1700 **Frå ord til handling - SNP i eit utfordringsperspektiv**
v/CEO Per Erik Dalen

1700-1715 **Pause med beinstrekk**

1715-1745 **Erfaringar med strategisk næringssatsing i Eid kommune**
v/ordførar Alfred Bjørlo

1745-1815 **Kunnskapsgrunnlag og prosess for SNP – innspel frå MR Fylke.**
v/fylkesplansjef Ole Helge Haugen

1815-1830 **Erfaringar frå arbeidet med SNP i Sykkylven**
v/Arne Hanssen frå Sykkylven næringsutvikling

1830-1900 **Innspel frå frammøtte**

STRANDA KOMMUNE

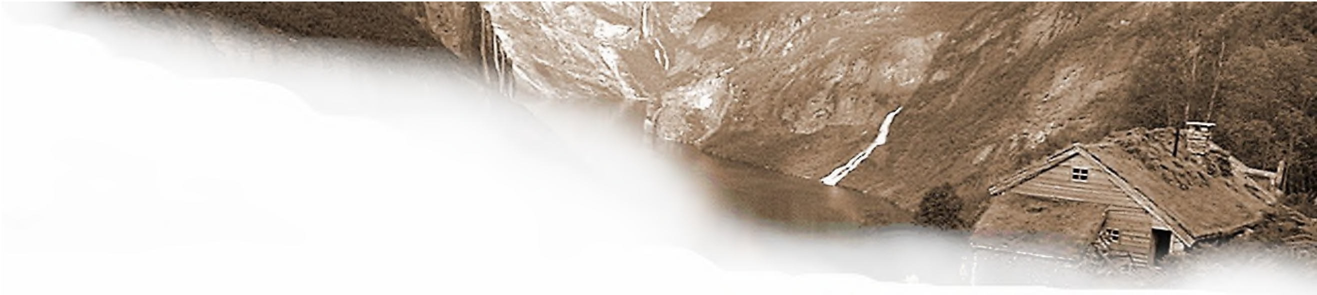

Strategisk næringsplan (SNP) Stranda kommune 2018 - 2020

STRANDA KOMMUNE

DETTE VIL EG INNOM

1. Kva er ein strategisk næringsplan

2. Bakgrunnen for å starte arbeidet med strategisk næringsplan

3. Føremålet med planen

4. Generelle trekk ved Stranda som kommune (kommunebarometeret)

5. Prosessen så langt

6. Prosessen vidare/plan for arbeidet

7. Organisering av arbeidet

8. Målgrupper

9. Medverknad – involvering utanfrå

Kva er ein strategisk næringsplan?

STRANDA KOMMUNE

Kva er ein SNP

- Ein SNP avklarar kva for **mål**, **tiltak**, **ansvar** og **roller** kommunen som verksemd og næringslivet har i høve næringsutvikling.

- Ein SNP skal normalt sett rullerast kvar kommuneval-periode.

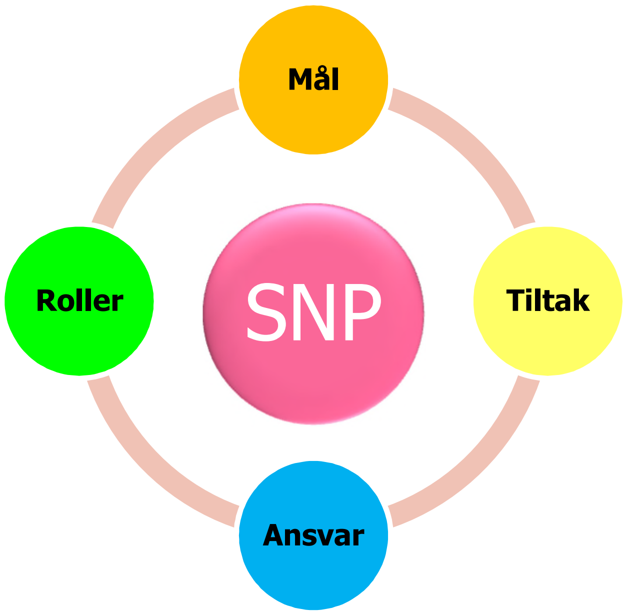

STRANDA KOMMUNE

Plantype

- SNP skal ha status som **kommunedelplan**, og skal forankrast i Planstrategien for Stranda kommune.

- Dette betyr at SNP også skal vere eit viktig grunnlagsdokument for - og spele saman med - anna overordna planverk (økonomiplan og kommuneplan, samfunns- og arealdel).

§

Det er obligatorisk for kommunen å se over og vurdere endringer i styrings-dokumentene minst en gang hvert fjerde år når et nytt kommunestyre skal ta stilling til den kommunale planstrategien, jf. § 10-1. *Det kan komme opp forhold som gjør det nødvendig å vurdere deler av samfunnsdelen eller en kommunedelplan på ny fordi forutsetningene har endret seg*. I slike tilfeller skal endringene behandles etter bestemmelsene i §§ 11-12 til 11-15.

STRANDA KOMMUNE

Oppbygging

Analysedel
- Kva kjenneteiknar næringslivet i Stranda kommune
- Sterke og svake sider ved næringsliv og næringsstruktur
- Behovet for tilrettelegging m.o.t. vidare næringsutvikling og nyetableringar

Organisering
- Nosituasjon (organisering, bemanning, ressursbruk)
- Politisk involvering i næringsutvikling
- Modellar frå andre kommunar
- Roller
- Arenaer for samhandling mellom bedrifter og kommune

Generell nærings- og bygdeutvikling
- Ansvar og roller
- Behov og prioritering
- Verkemiddel
- Ressursbruk

Bedriftsretta næringsutvikling
- Ansvar og roller
- Behov og prioritering
- Verkemiddel
- Ressursbruk

Bakgrunn

STRANDA KOMMUNE

Bakgrunn

- Stranda kommune har p.t. ikkje ein gjeldande strategisk næringsplan
- I *Planstrategi for 2016-2020* (Sak 15/1182) av 28.11.2016 er oppstart av arbeid med SNP sett til 2017
- Dei aller fleste kommunar i Møre og Romsdal har ein SNP (Norddal fekk utarbeidd sin plan [2016], og Sykkylven er i gang med arbeidet).

STRANDA

KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012 - 2016

Dato:11.04.2012
1. revisjon 16.04.2012
2. revisjon 04.06.2012
sak KOM 044/12, 18.04.2012
vedtak i sak KOM 071/12, 20.06.2012

Nasjonale føringar

- LOV-2008-06-27-71 *Lov om planlegging og byggesaksbehandling* (plan- og bygningslova)
- T-1497 (2011) *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*

Regionale føringar

STRANDA KOMMUNE

- Møre og Romsdal fylkeskommune – *Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020*

- Møre og Romsdal fylkeskommune – *Handlingsprogram til Fylkesplan for Møre og Romsdal 2017-2020*

- Møre og Romsdal fylkeskommune – *Handlingsprogram for kompetanse og verdiskaping 2017* (https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Regional-og-naeringsutvikling)

- Møre og Romsdal fylkeskommune – *Regional delplan for attraktive byar og tettstader 2014-2020* (https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Plan-og-analyse/Regional-planlegging/Regionale-delplanar/Regional-delplan-for-attraktive-byar-og-tettstader)

STRANDA KOMMUNE

Framdriftsplan

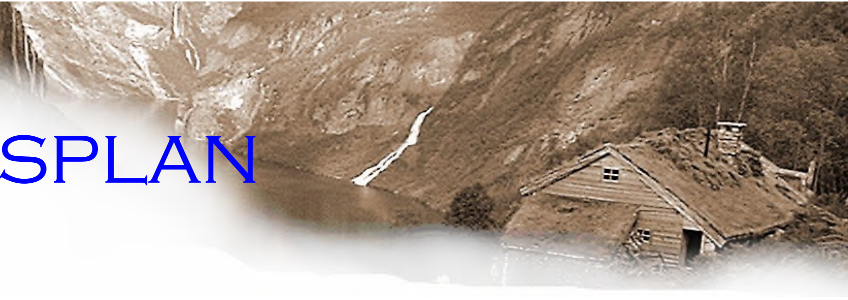

År	Tid	Kva	Ansvar
2018	Juni-juli	Utlegg, høyring og politisk godkjenning av planprogram	Næringssjef
	August	Etablering av arbeidsgruppe og ev. referansegruppe	Næringssjef/rådmann
	September - november	Arbeid med SNP	Arbeidsgruppe og ev. referansegruppe
	Desember	Høyring av utkast til SNP	Administrasjon
2019	Januar - februar	Justering av SNP på grunnlag av innspel frå høyring	Administrasjon, styringsgruppe, arbeidsgruppe og ev. referansegruppe
	Februar - mars	Godkjenning av plan	MK, KPU, KOM

STRANDA KOMMUNE

Finansiering

Utgifter	Beløp (kr)	Inntekter	Beløp (kr)
Administrative ressursar [1]	50 000	Stranda kommune (KNF, 2018) 2	10 000
Utgreiingsarbeid	20 000	Stranda kommune (KNF, 2019) 2	10 000
Annonsering	10 000	Tilleggsløyving, ord. bud. (2019)	88 000
Ekskursjonar	20 000		
Div. materiell	8 000		
Sum	108 000		108 000

1: 90 t à kr 570,-

2: Kompensasjon for administrasjon av KNF [5%] (utgangspunkt: same løyving i 2019 som i 2018, dvs. 200 000 kr)

Generelle trekk
ved Stranda som kommune

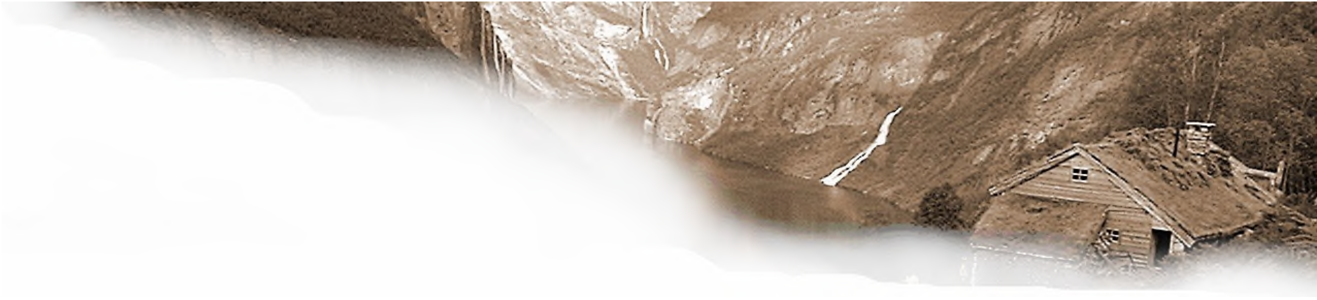

Kommune-NM, 2018

Rangerer av kommunane etter **attraktivitet** og **lokal vekstkraft** basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse, og kommunal økonomi.

Næringsvariasjon

Generelt

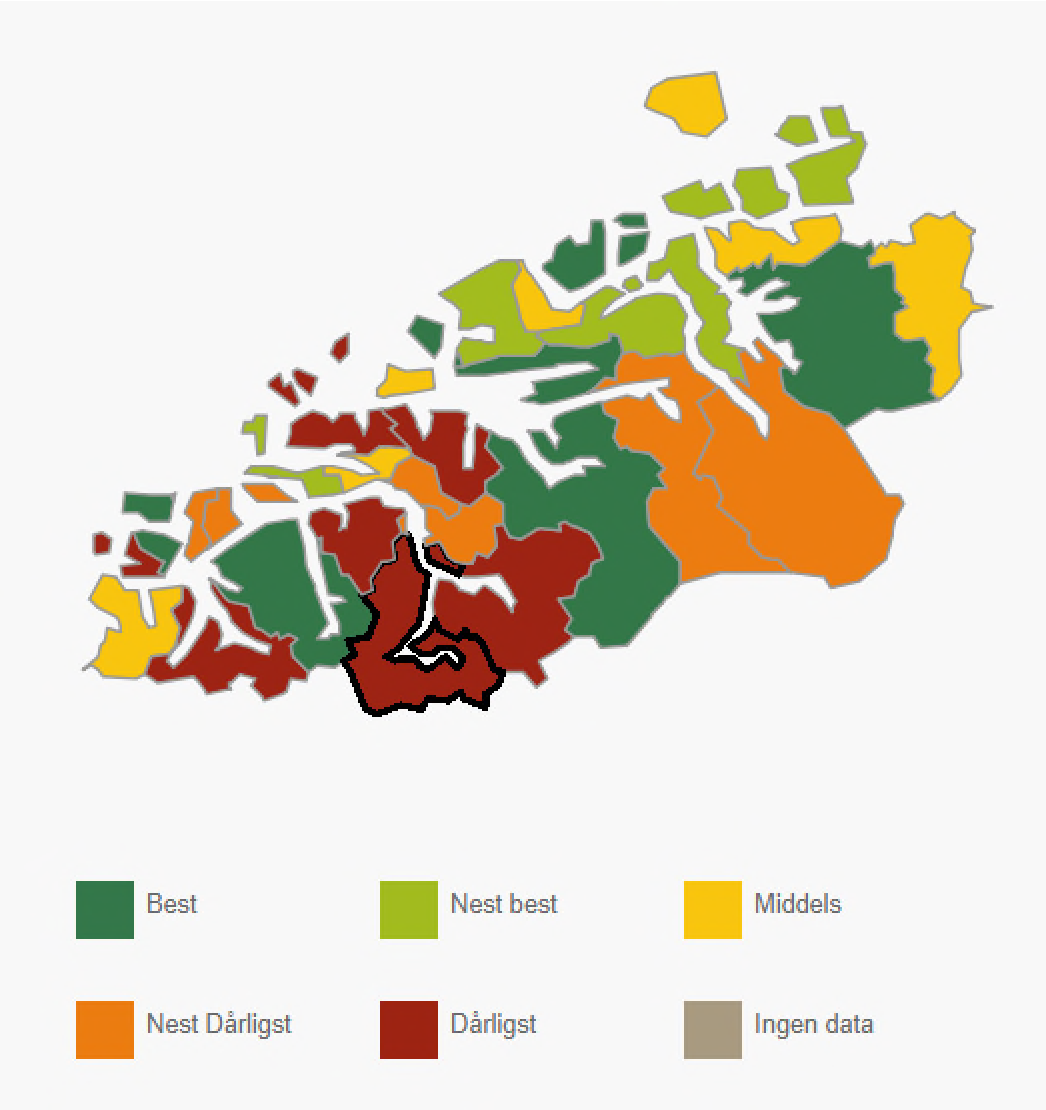

STRANDA KOMMUNE

INNTEKTSNIVÅ

Generelt

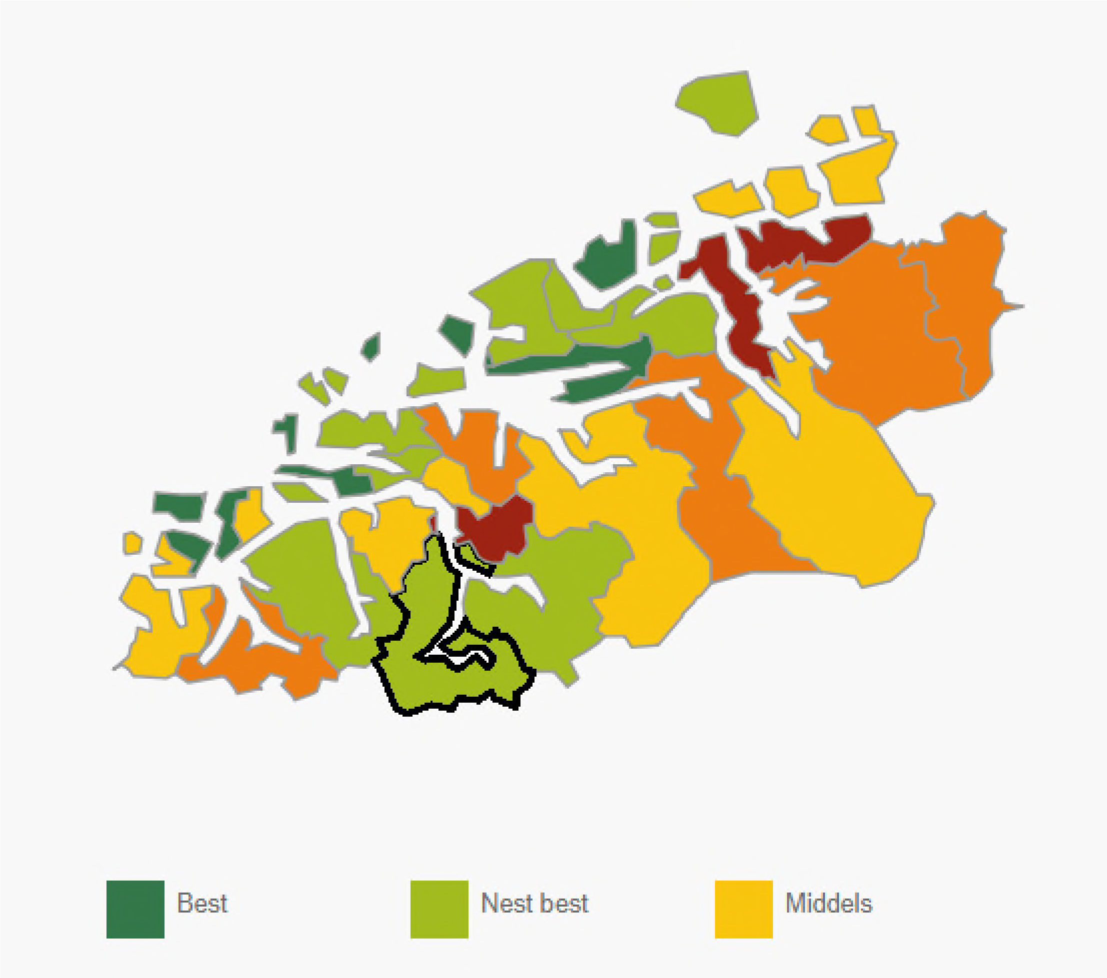

STRANDA KOMMUNE

Privat sysselsetjing

Generelt

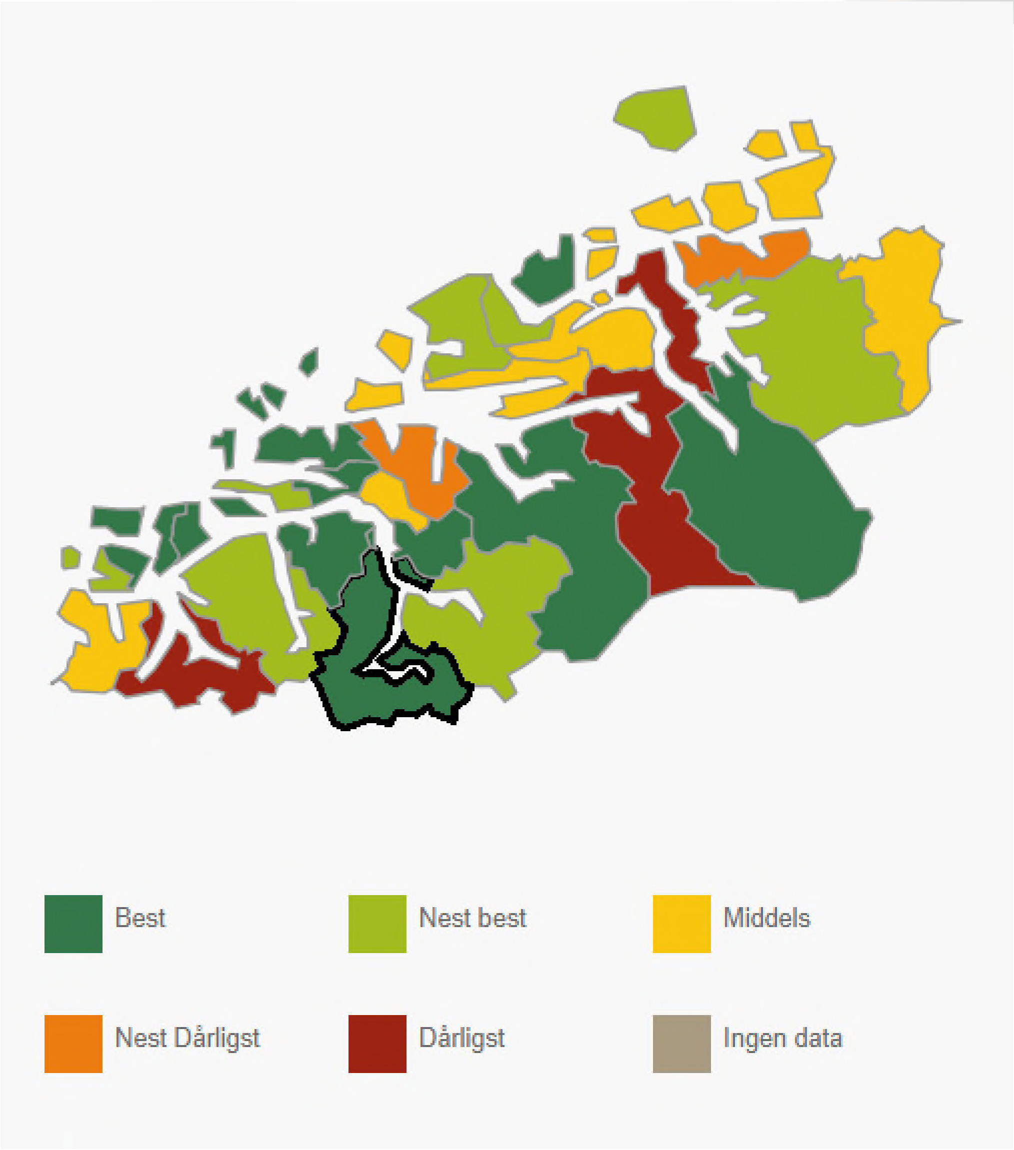

STRANDA KOMMUNE

Kjøp av private tenester

Generelt

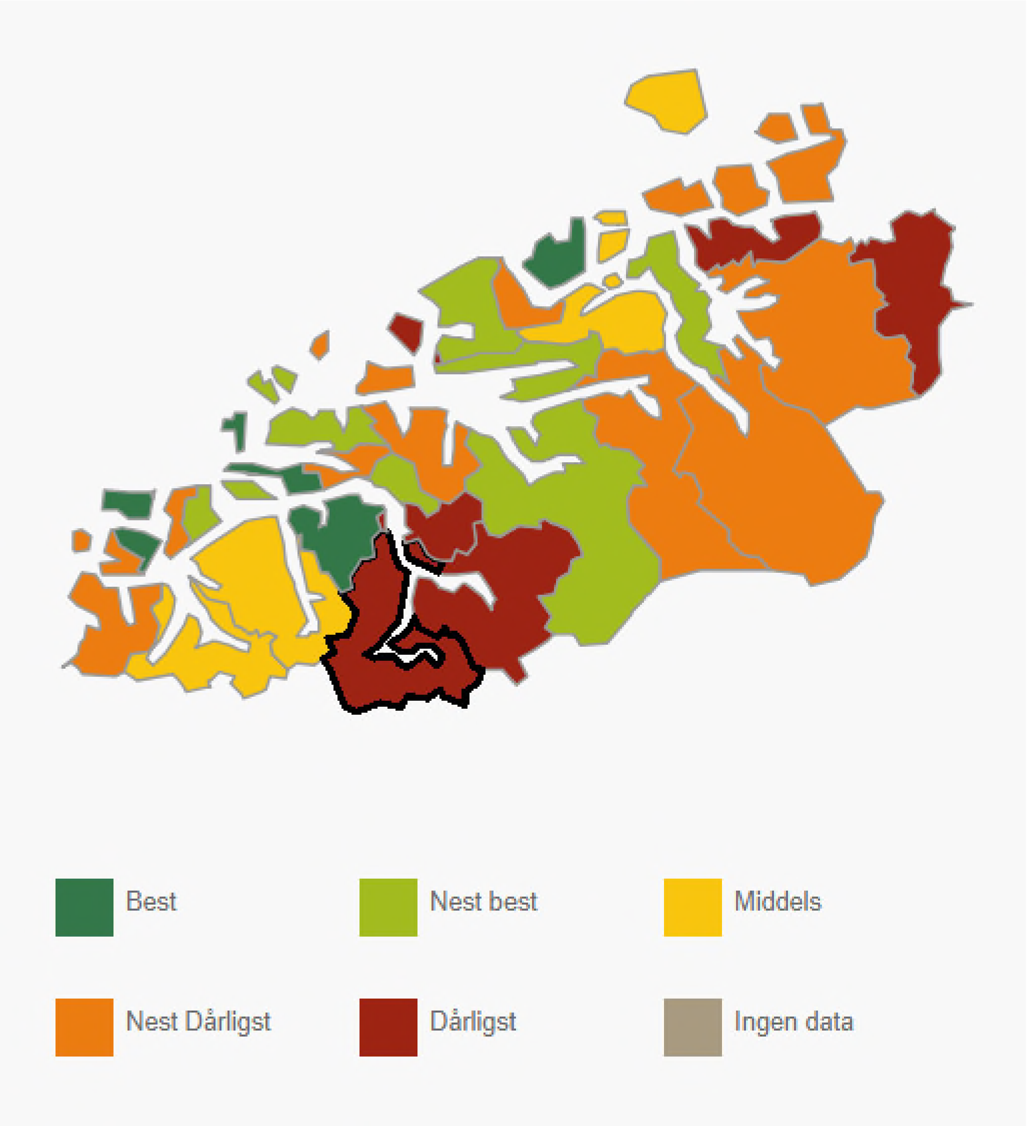

STRANDA KOMMUNE

SYSSELSETJINGSANDEL

Arbeidsmarknad

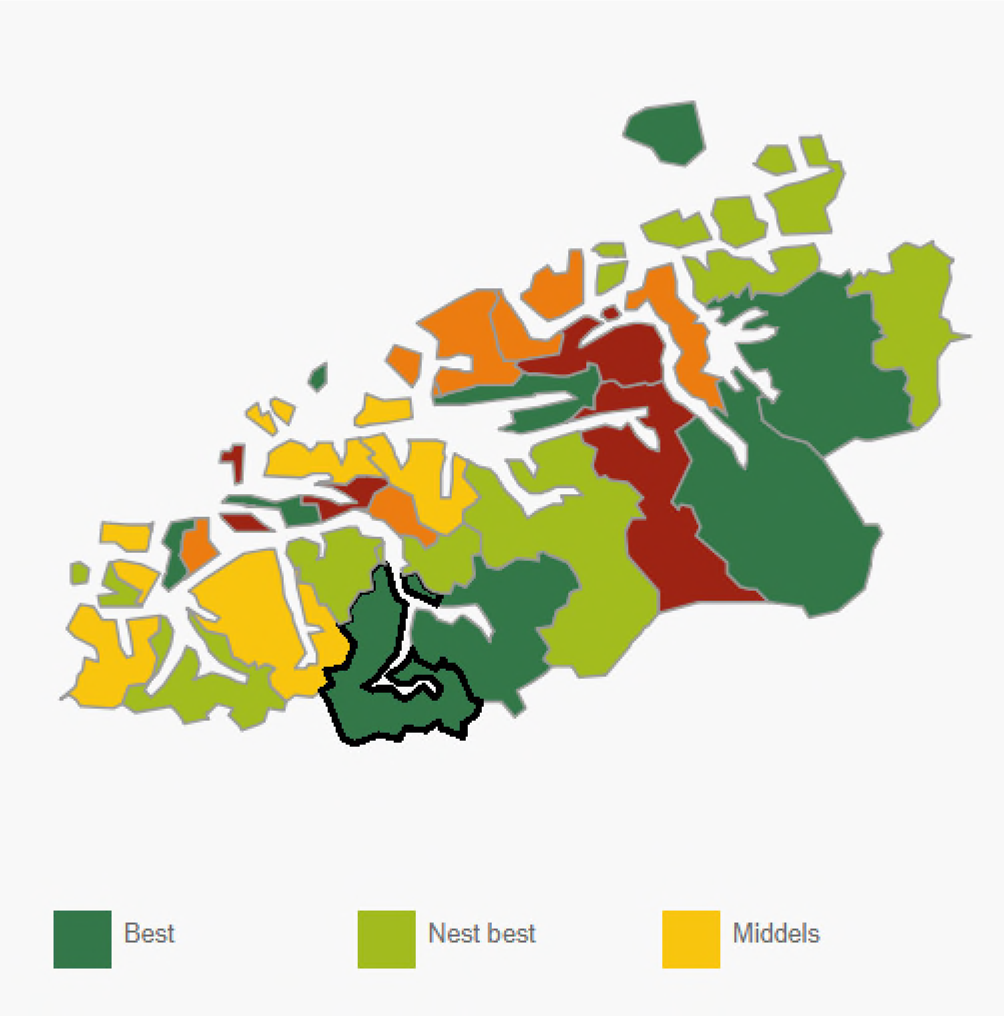

Sjukefråvere

STRANDA KOMMUNE

Arbeidsmarknad

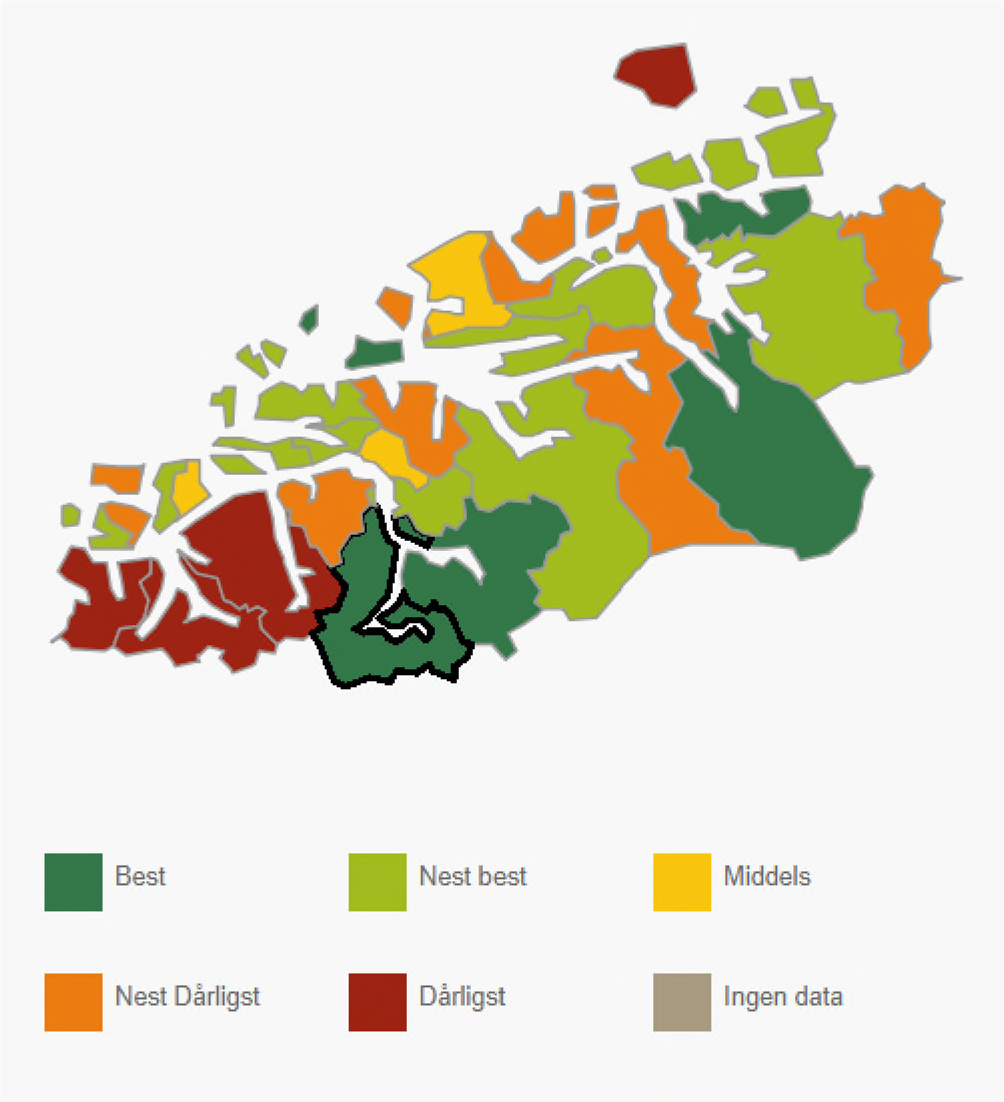

STRANDA KOMMUNE

Uføre

Arbeidsmarknad

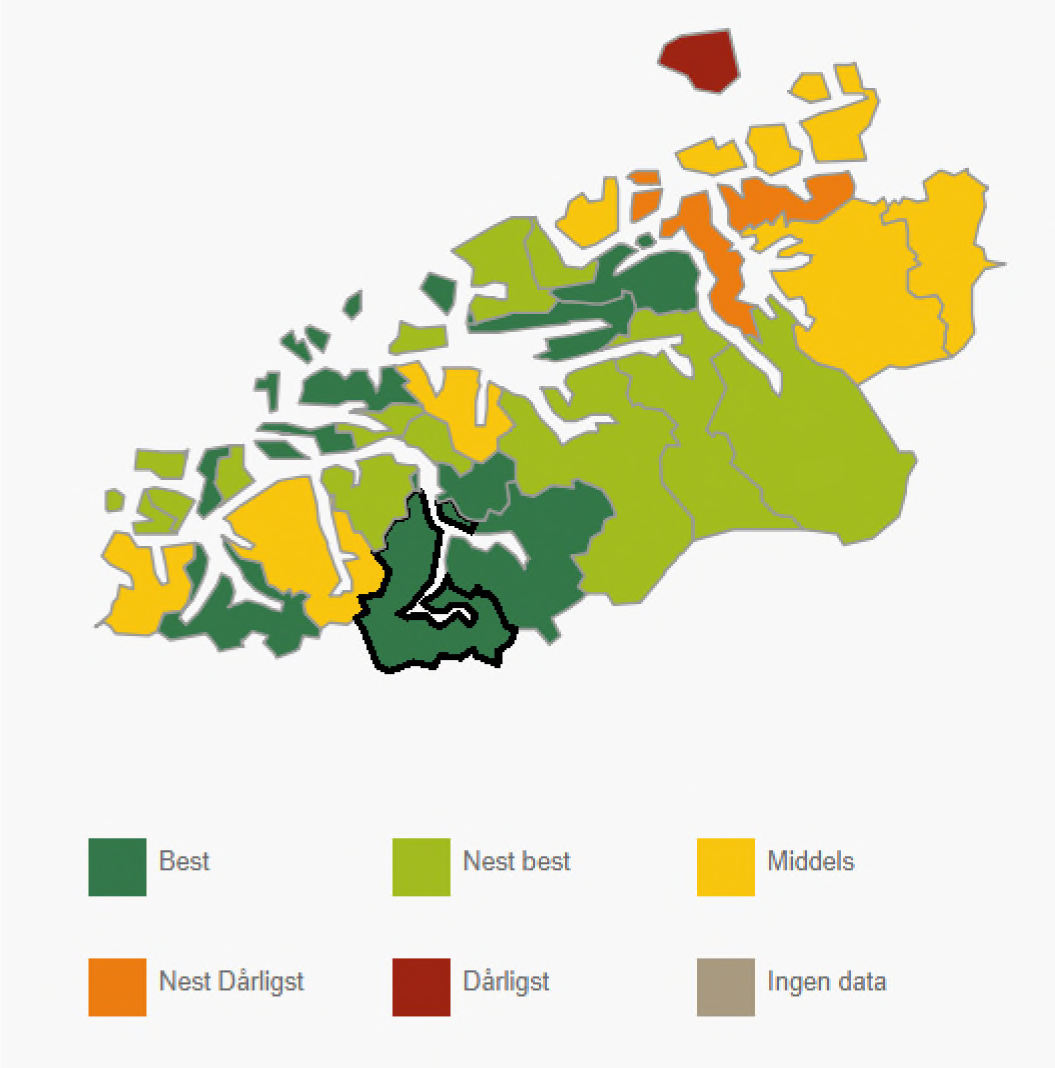

STRANDA KOMMUNE

Arbeidsledige

Arbeidsmarknad

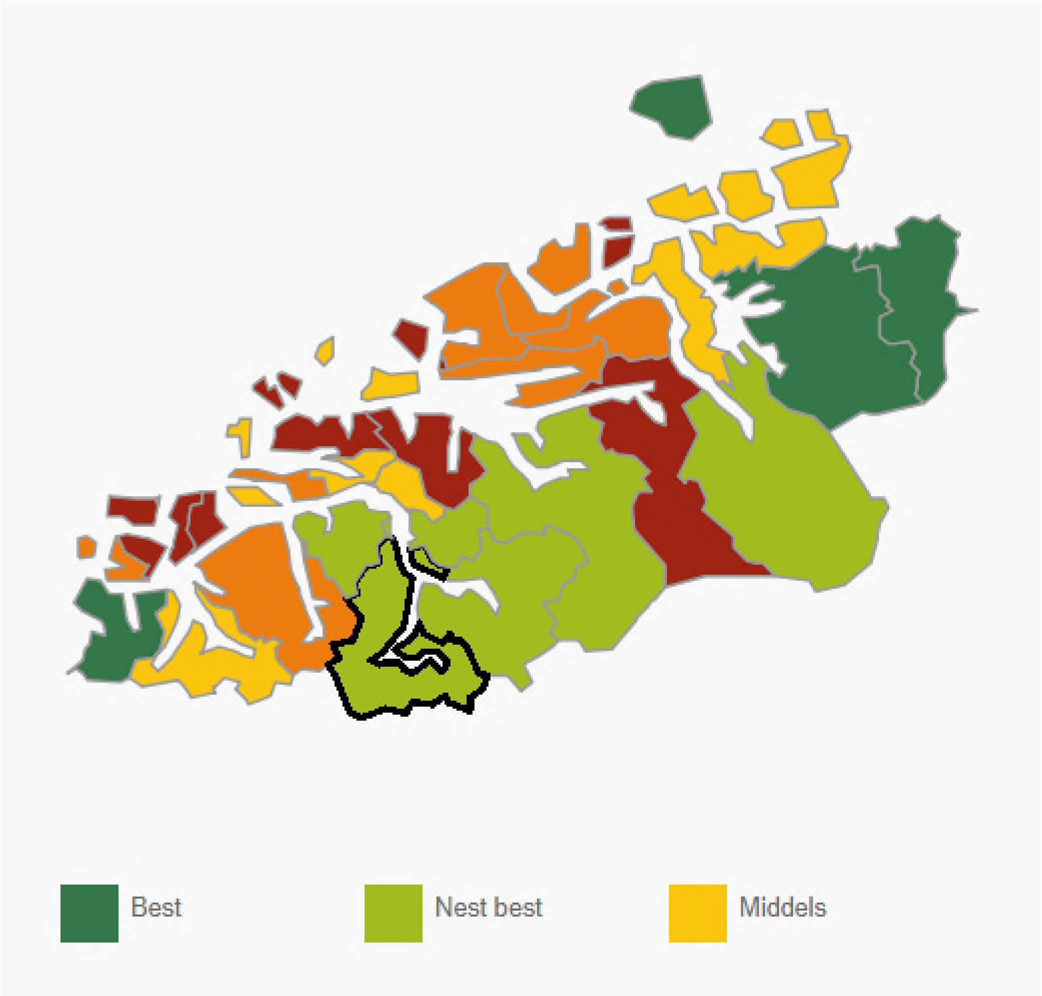

STRANDA KOMMUNE

Auke i folketal

Demografi

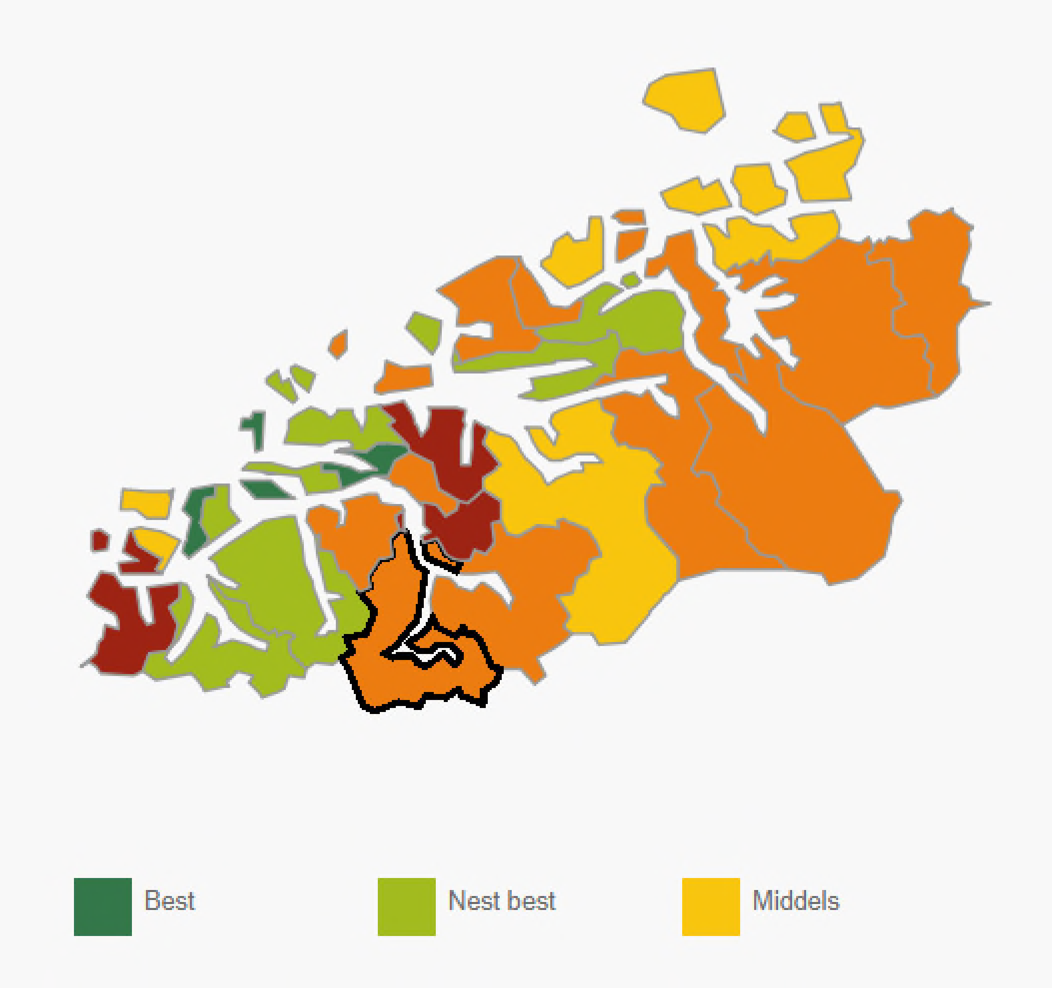

UNGE I HØVE TIL ELDRE AV ARBEIDSSTYRKEN

STRANDA KOMMUNE

Demografi

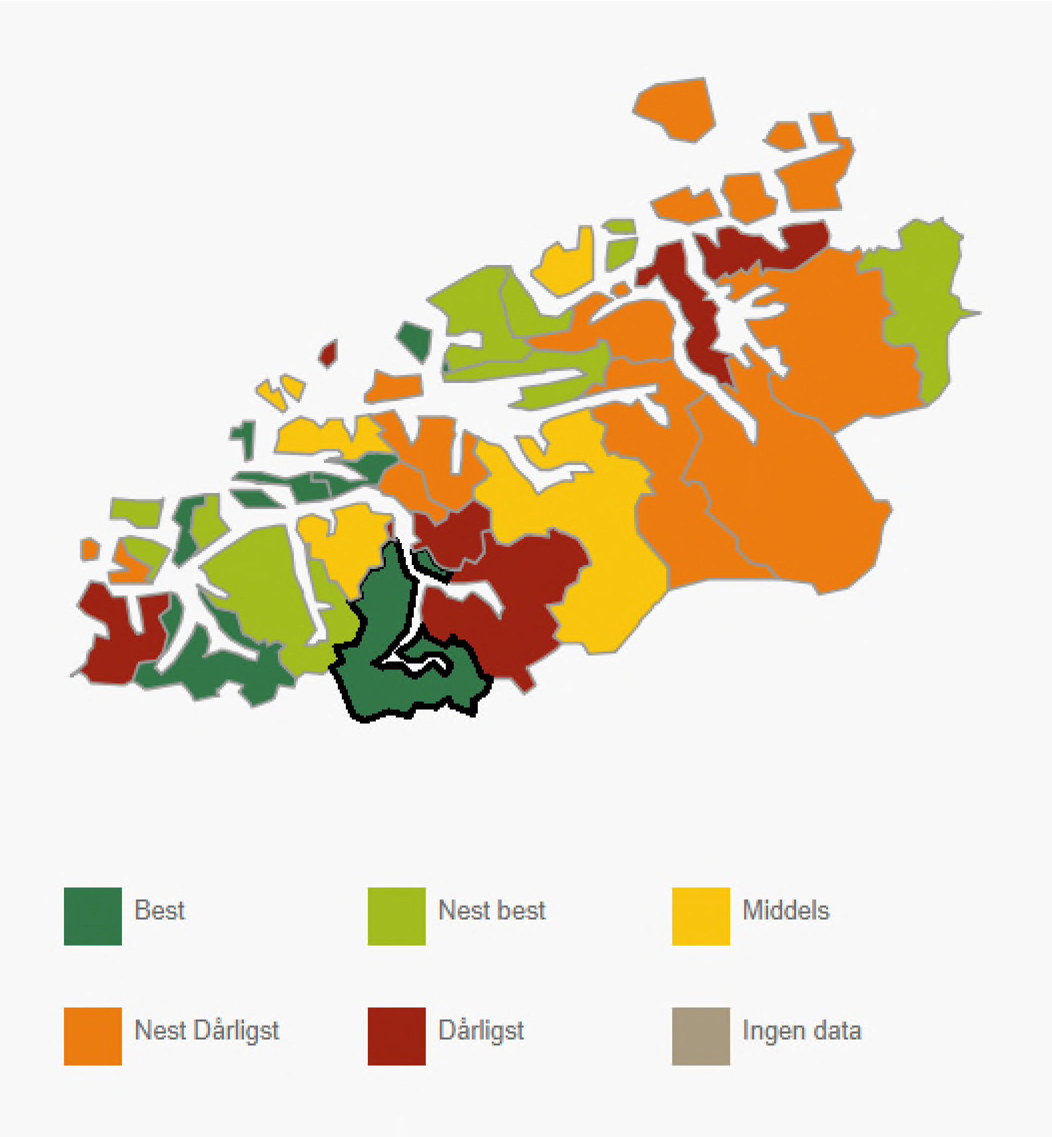

Netto innflytting

Demografi

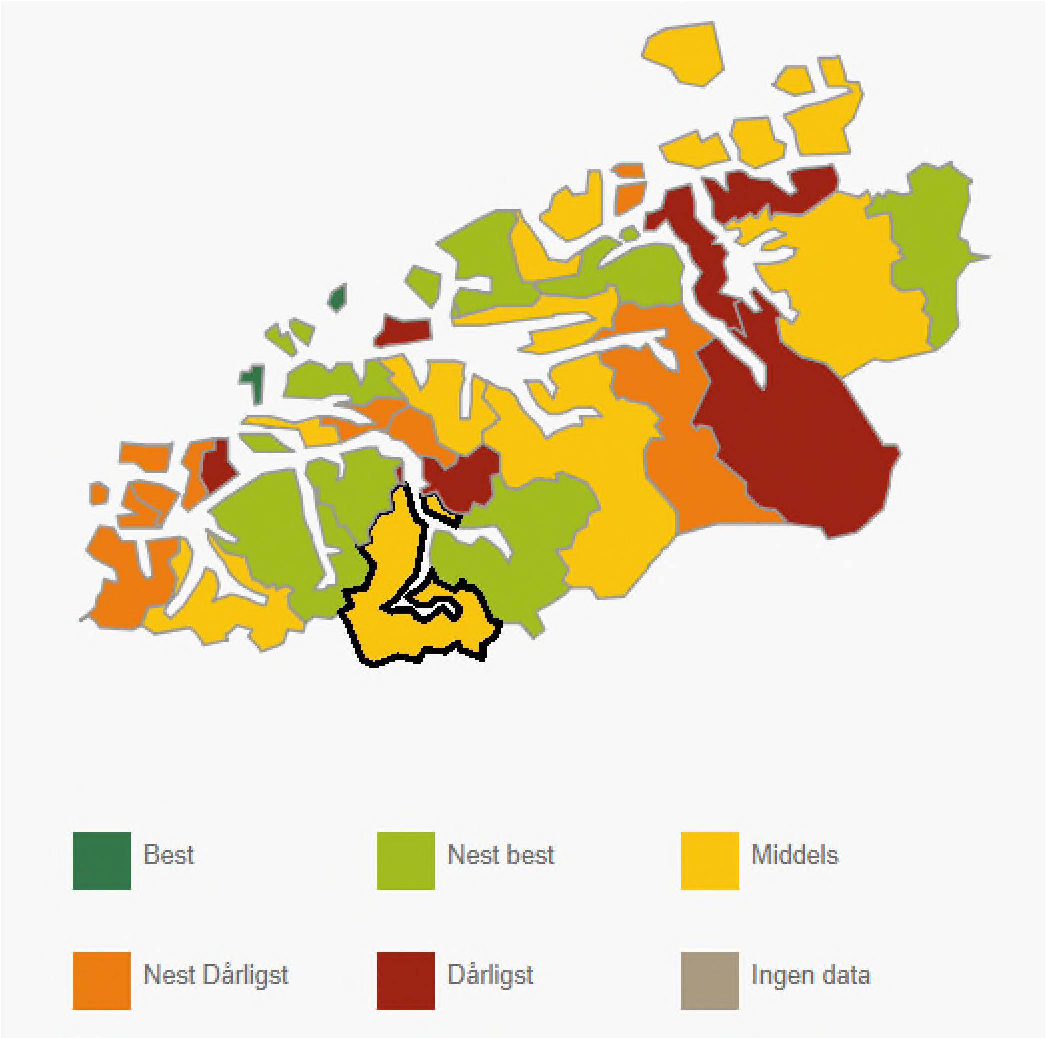

STRANDA KOMMUNE

NORSK FLYTTEMØNSTER I

- Det har både for kulla (fødde på 50 og 60- talet) og ikkje minst for dei som følgjer etter, skjedd ei sterk og markert vriding i barnebusettingsmønsteret i landet. Stadig fleire veks opp i storbyane og i omland av desse, og stadig færre i periferikommunane.

- Det er ingen stor auke i fråflyttinga frå men gitt at ein først flyttar, har sannsynet for at ein både på varig og mellombels basis har valt ein kommune i storbyregionane, auka kraftig i løpet av dei siste 40 åra

- Dei fleste mellomsentrale kommunar er vel så sterkt utsett for uttynning som periferien, rett og slett fordi dei fleste regionale sentra hentar majoriteten av tilflyttarane sine frå sitt eige omland, som altså i stor grad er periferikommunar. Med sterkt avtakande andel barn i periferien svinn innflyttingspotensialet tilsvarande.

- Skal dei regionale sentra oppretthalde innflyttingsnivået, må dei hente dei fem prosentpoenga som har forsvunne i løpet av dei tjue kulla, frå storbyområda. Det har ikkje skjedd. Ein god del av svikten i nyinnflyttinga til tettstadane utanfor Austlandet kan forklarast med dette, og faktoren får auka betydning – fordi prosessen har blitt meir markert for kulla fødde seinare, spesielt fr midt på 1980-talet.

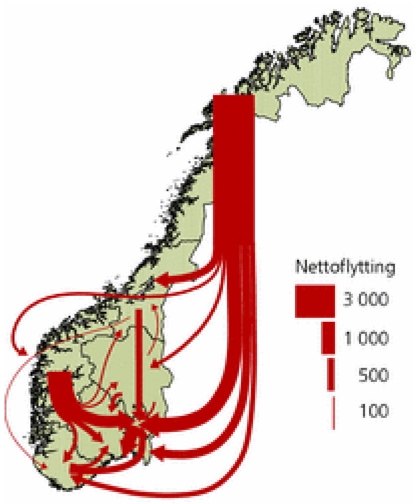

STRANDA KOMMUNE

Eit à propos

Ønsker debatt

– Utdannar seg vekk

Arild Ringdal (Ap) vil starte ein debatt om fråflytting.

Tek debatten: OrdførarJan Ove Tryggestad (Sp) ønsker debatten om fråflytting velkommen, men påpeiker at kommunen allereie har fleire tiltak mot fråflytting – deriblant eit godt samarbeid mellom næringsliv og skule. arkivfoto FOTO: JOHAN BEHRENTZ

Minst 4 års høgare utdanning

STRANDA KOMMUNE

Kompetanse

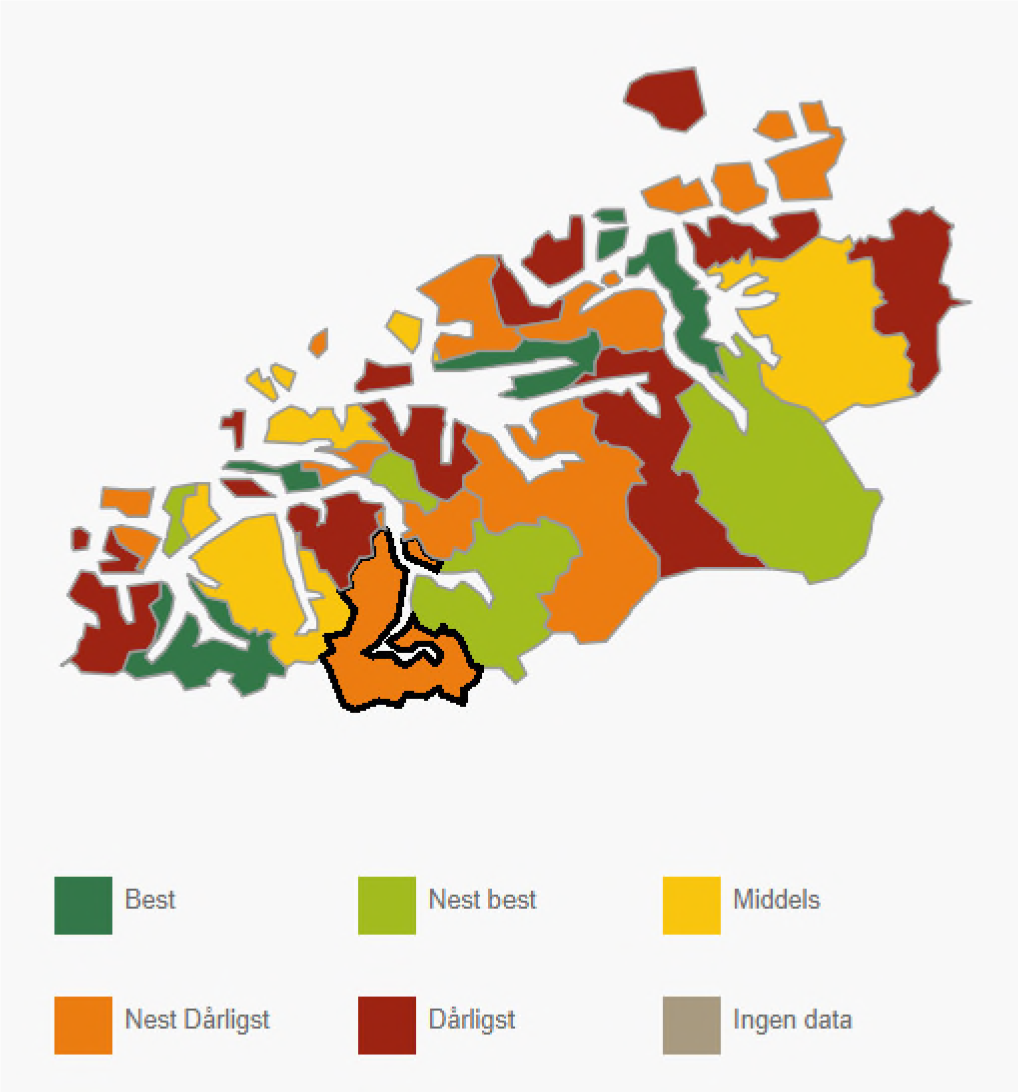

STRANDA KOMMUNE

FAGPRØVER

Kompetanse

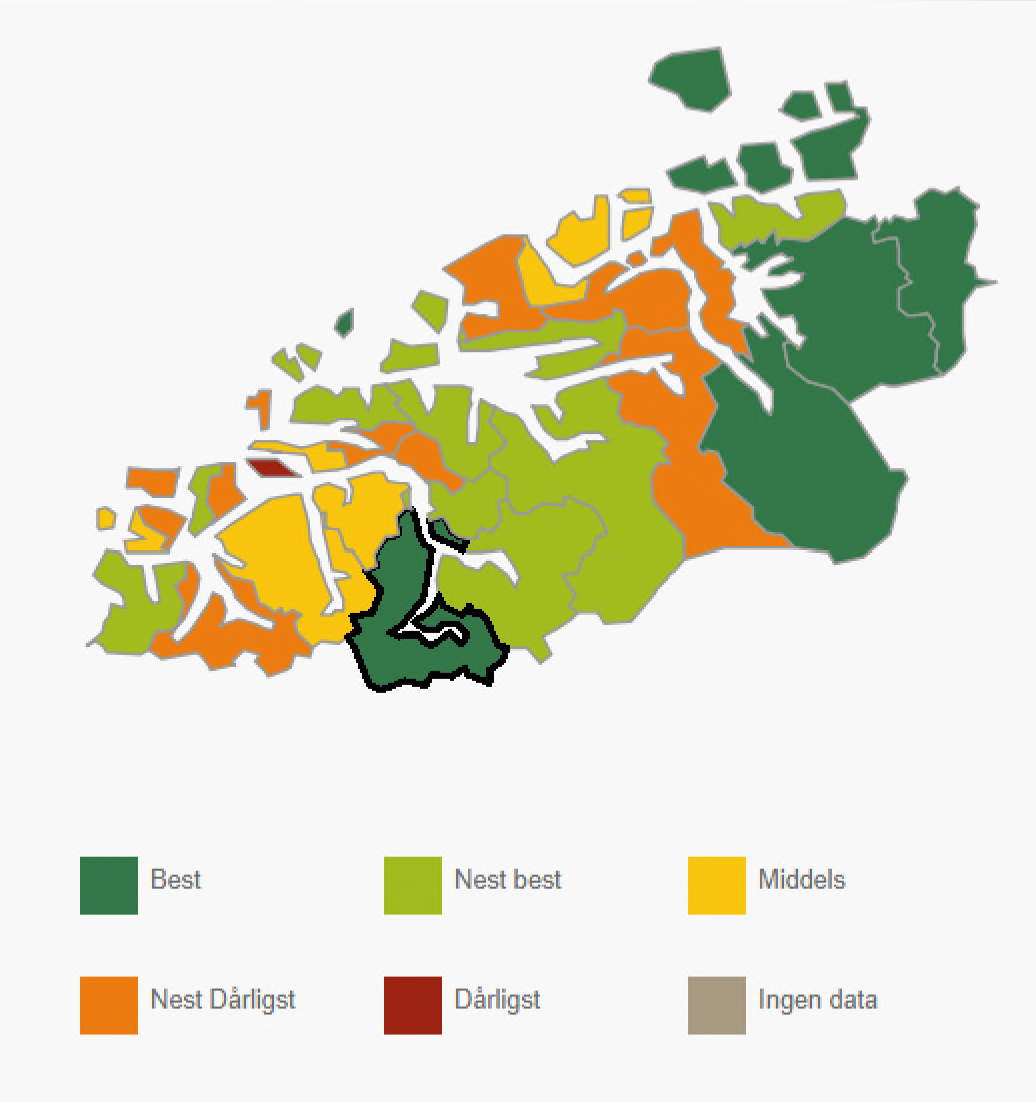

STRANDA KOMMUNE

Teknisk og naturvitskapleg utdanning

Kompetanse

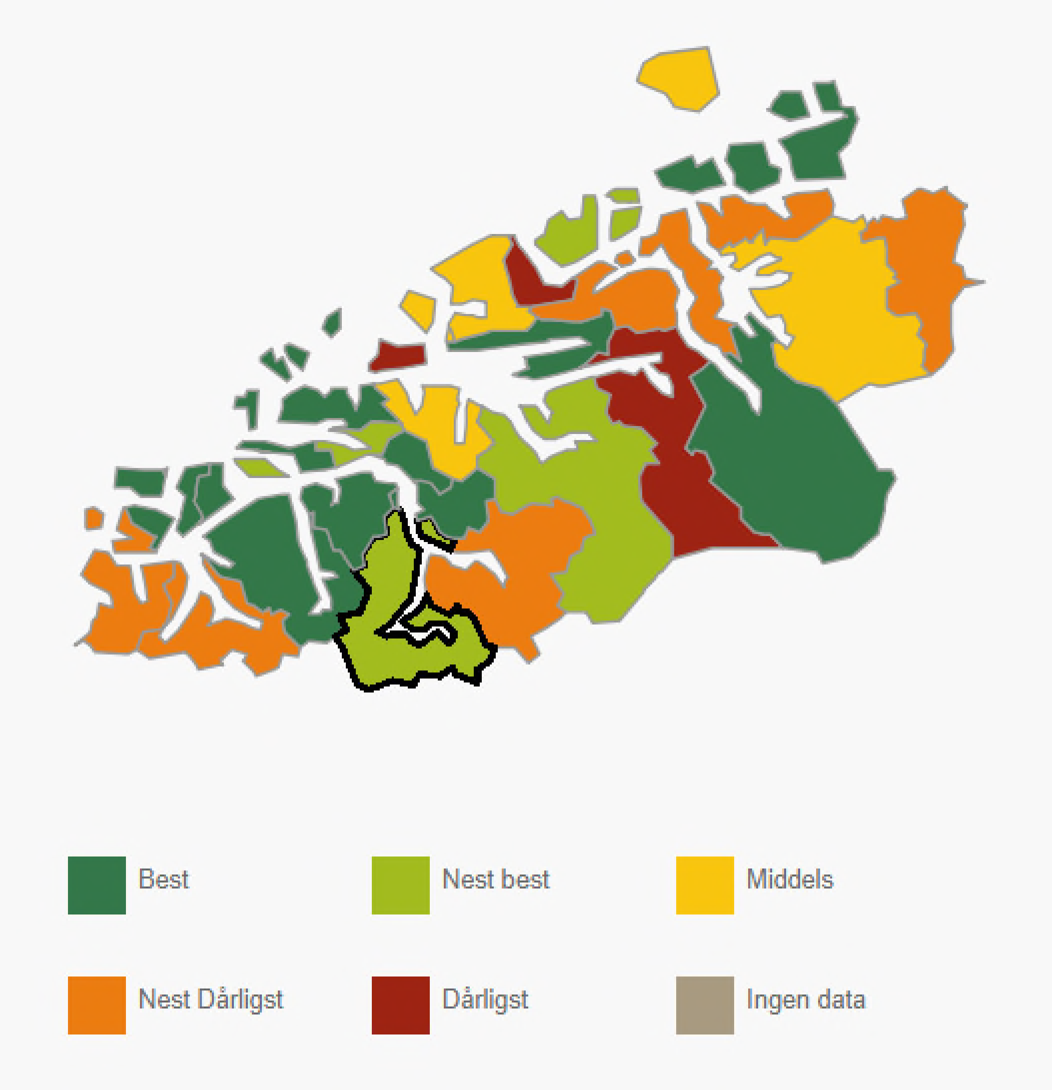

STRANDA KOMMUNE

Administrasjonsutgifter

Kommuneøkonomi

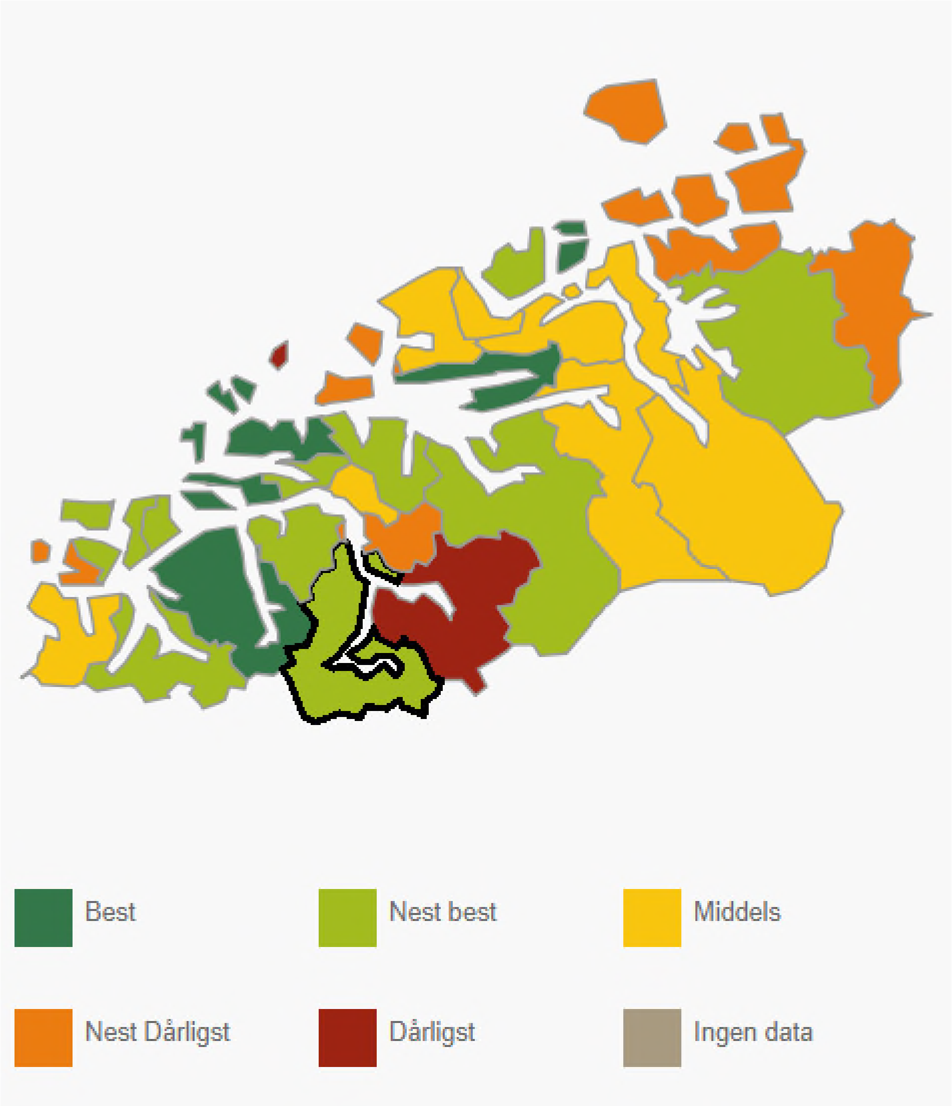

Eigedomsskatt

STRANDA KOMMUNE

Kommuneøkonomi

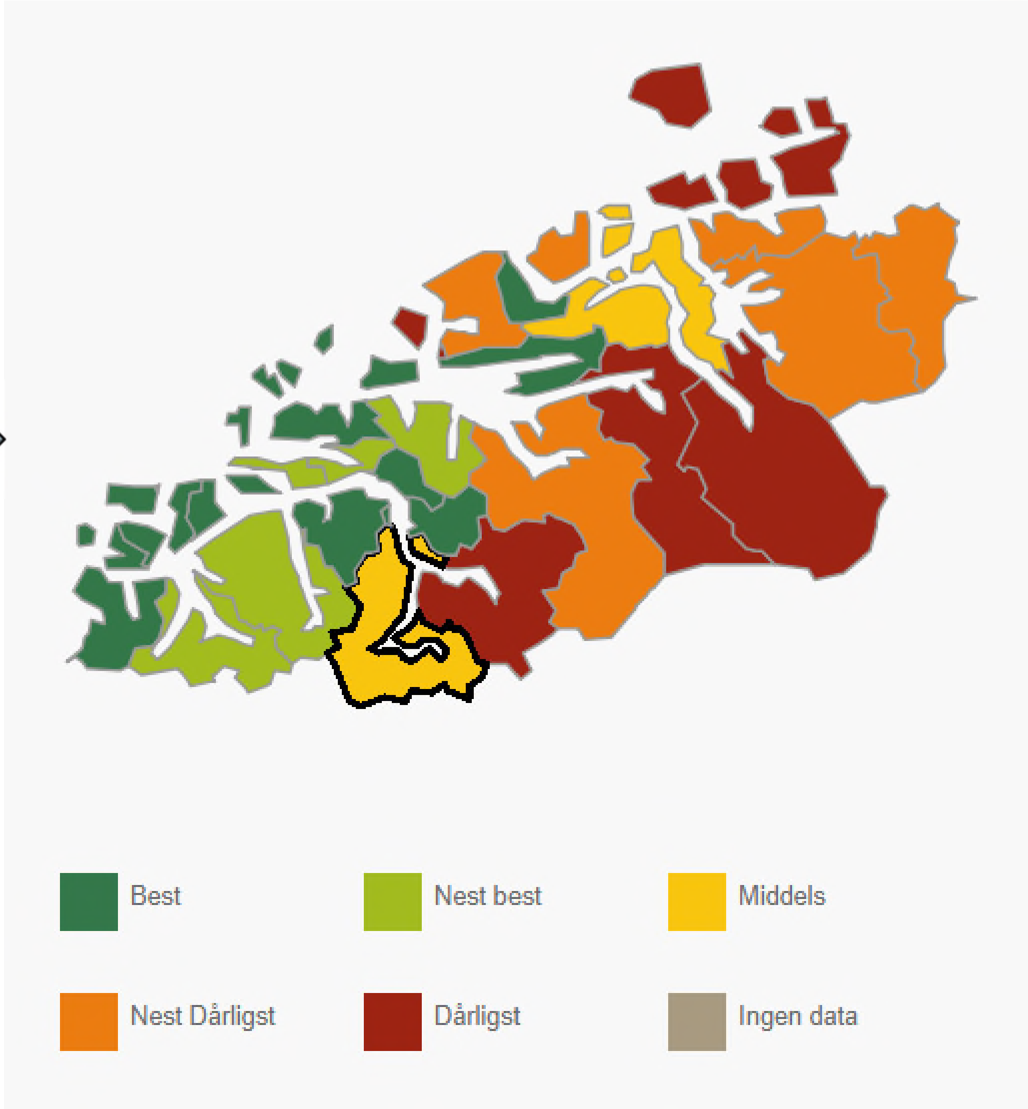

Kommuneinntekter

STRANDA KOMMUNE

Kommuneøkonomi

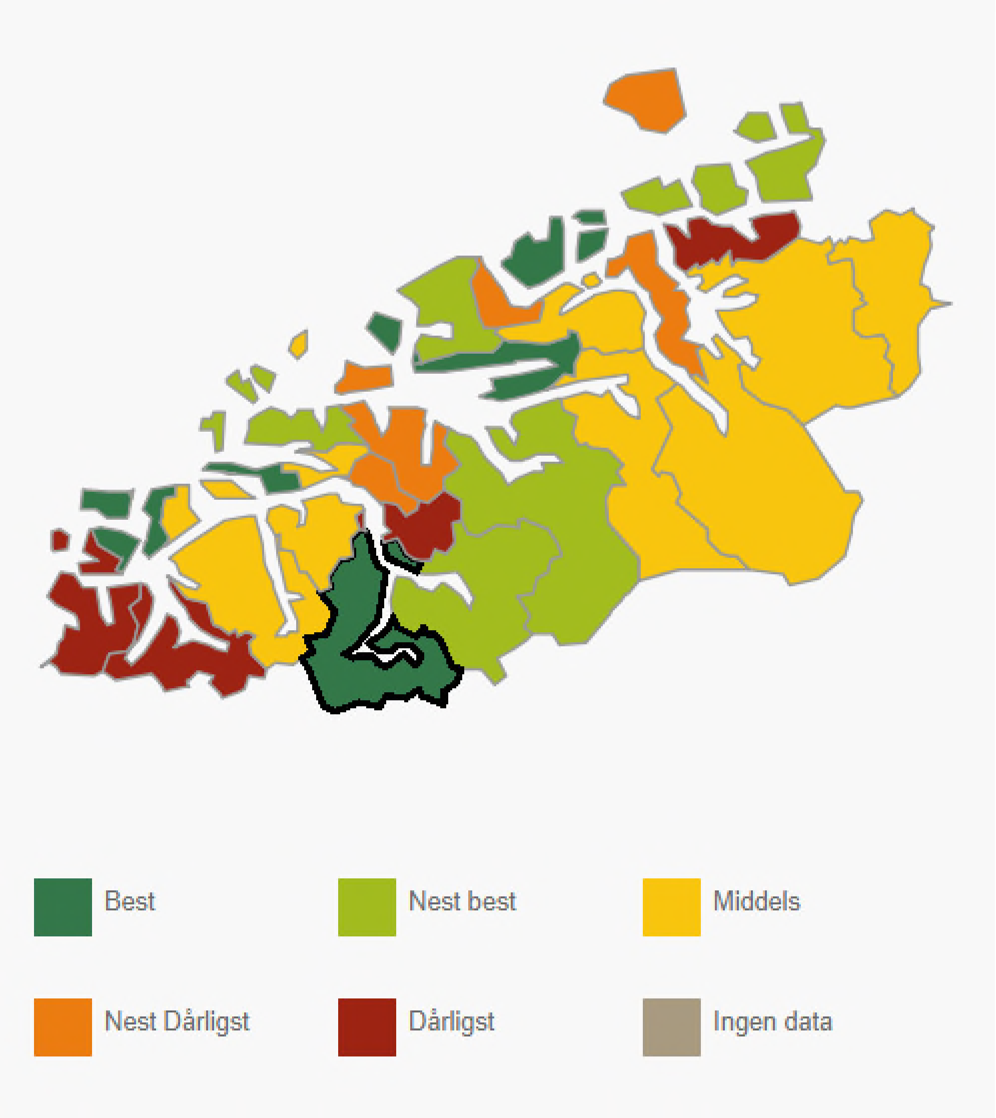

STRANDA KOMMUNE

Kommunal betalingsevne

Kommuneøkonomi

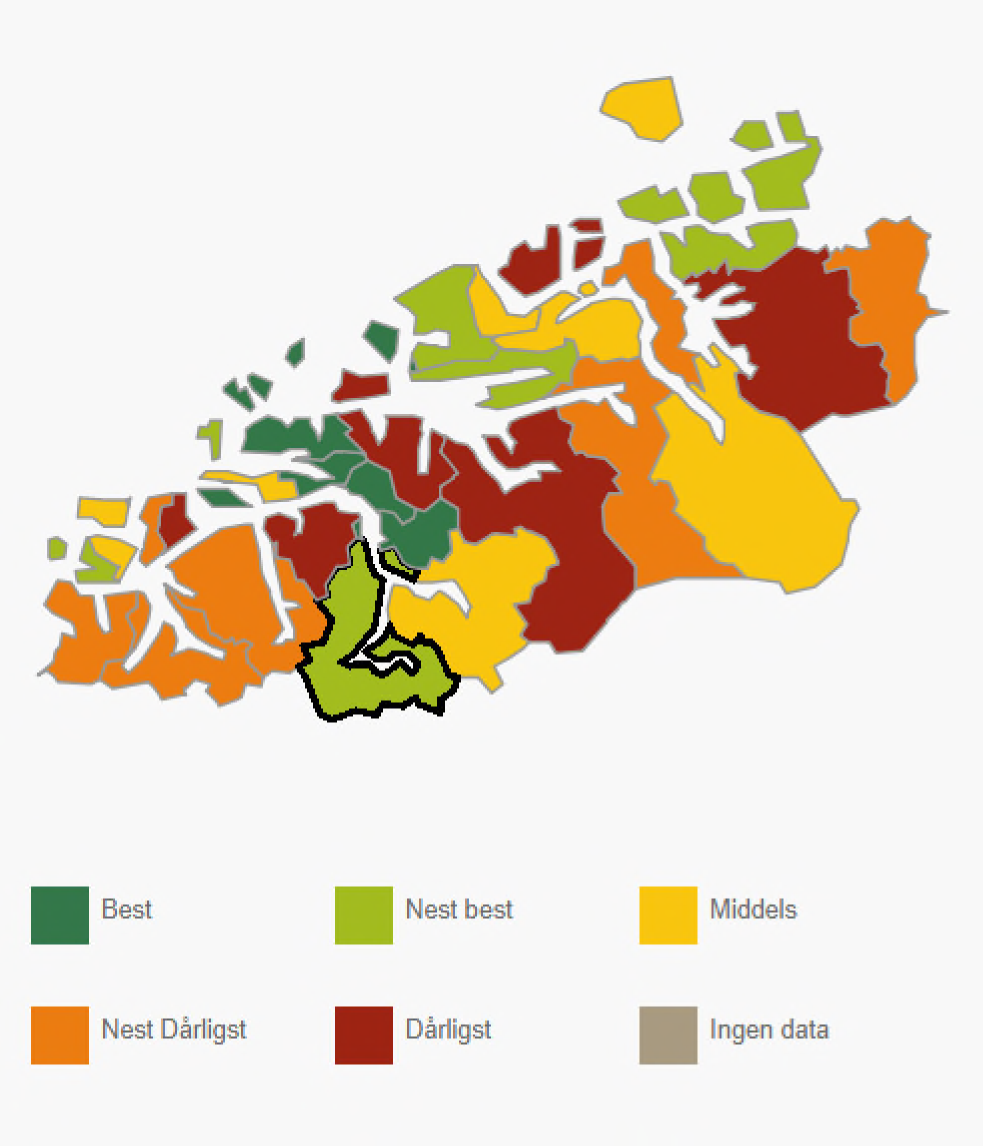

Aldring

Kommuneøkonomi

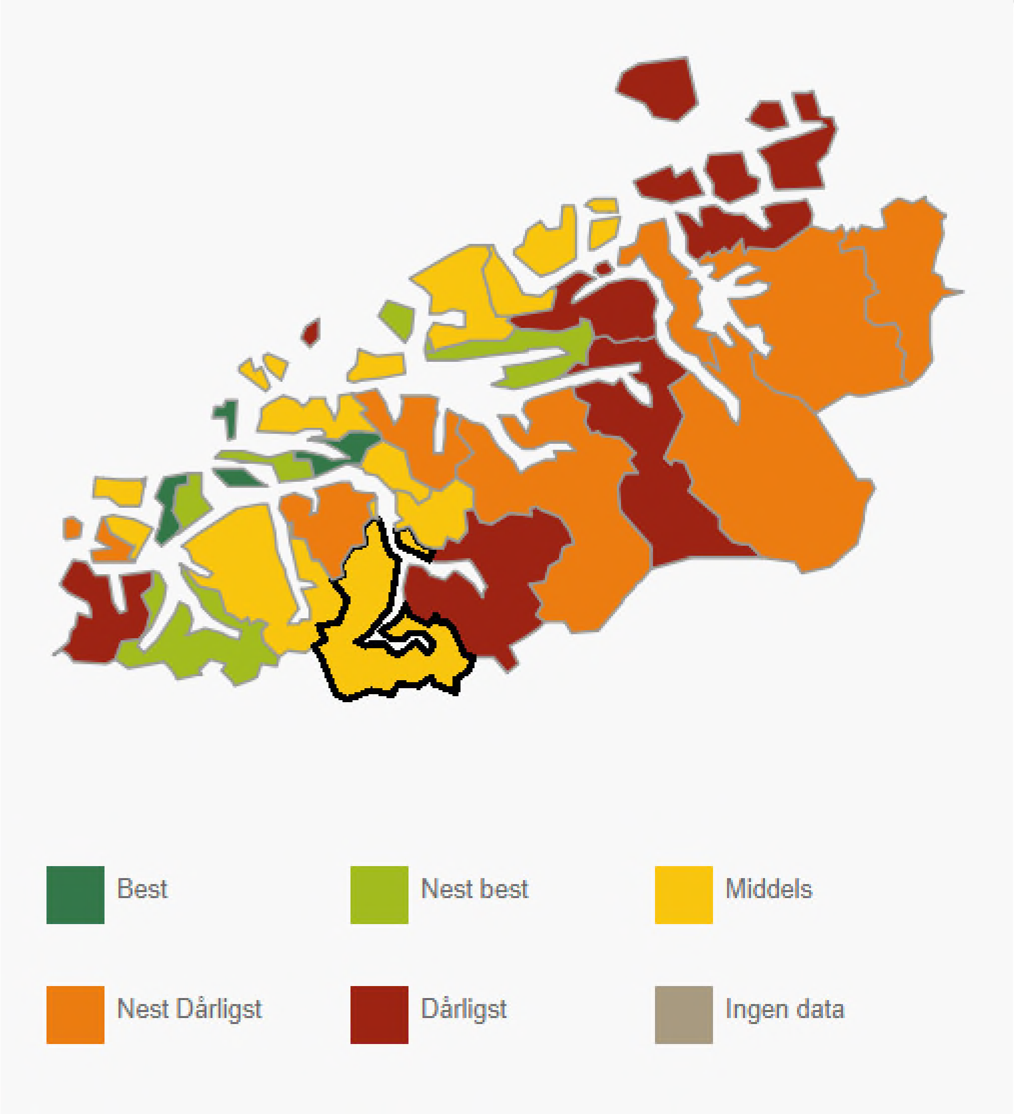

STRANDA KOMMUNE

Konkurransekraft

«Innbyggjarklima»
- ✓ Stadkvalitetar
- ✓ Attraktivitet som bustadkommune

Tilgang på høgt utdanna og erfaren arbeidskraft

Innovasjonsevne i eksisterande og nye bedrifter

Vekst i høgteknologiske og kunnskaps-intenssive næringar

Ulike typar kunnskapsflyt og andre eksterne fordelar

«Businessklima»
- ✓ Støttande næringsmiljø
- ✓ Infrastrukur for kunnskap
- ✓ Risikokapital

STRANDA KOMMUNE

Vellukka lokale aksjonar

- I staden for å trekkje til seg investeringar og lokaliseringar utanfrå, bør ein satse på **utvikling innanfrå** - vidareutvikling av eksisterande føretak og lokale etablerarar.
- I tillegg til økonomisk omstrukturering er det naudsynt med ei **brei tilnærming** m.a. til arealfornying og samfunnsmessig utvikling.
- **Lokal handling** var spesielt viktig kva gjeld identifisering av mål, mullegheiter og tiltaksprogram for lokal omdanning.
- **Entreprenørar.** I omtrent alle døma vart initiativet teke av visse **nøkkelindivid**, entreprenørar. Svært ofte var ikkje dette dei ein forventa - men "ukonvensjonelle" initiatorar
- **Nettverk og arena.** For å verte effektiv måtte entreprenøren ha tilgjenge til eksisterande lokal informasjon og kunnskap gjennom **sosiale og institusjonelle nettverk**
- **Høg lokal mobilitet av relevant informasjon.** Eksistensen av intensiv kommunikasjon på mange plan og byttenettverk mellom privat (kommersiell) og offentleg (ikkje-kommersiell) sektor, både gjennom formelle og uformelle aktivitetar, hjelpte til med å produsere, vedlikehalde og spreie spesiell teritoriell kompetanse så vel som å fremje lokal solidaritet

STRANDA KOMMUNE

Konkurransestyrke innafor kunnskapsbasert næringsutvikling

Toleranse

Stadkvalitetar som tiltrekkjer seg høgt utdanna:

- Openheit
- Toleranse
- Kulturtilbod
- Sportsaktivitetar

Talent

Tal med høg utdanning og i kreative yrke: Potensielle entreprenørar og ressurspersonar

Teknologi

Vekst og nyskaping i kunnskapsintensivt næringsliv

Kvar er vi i prosessen?

STRANDA KOMMUNE

Her er vi no

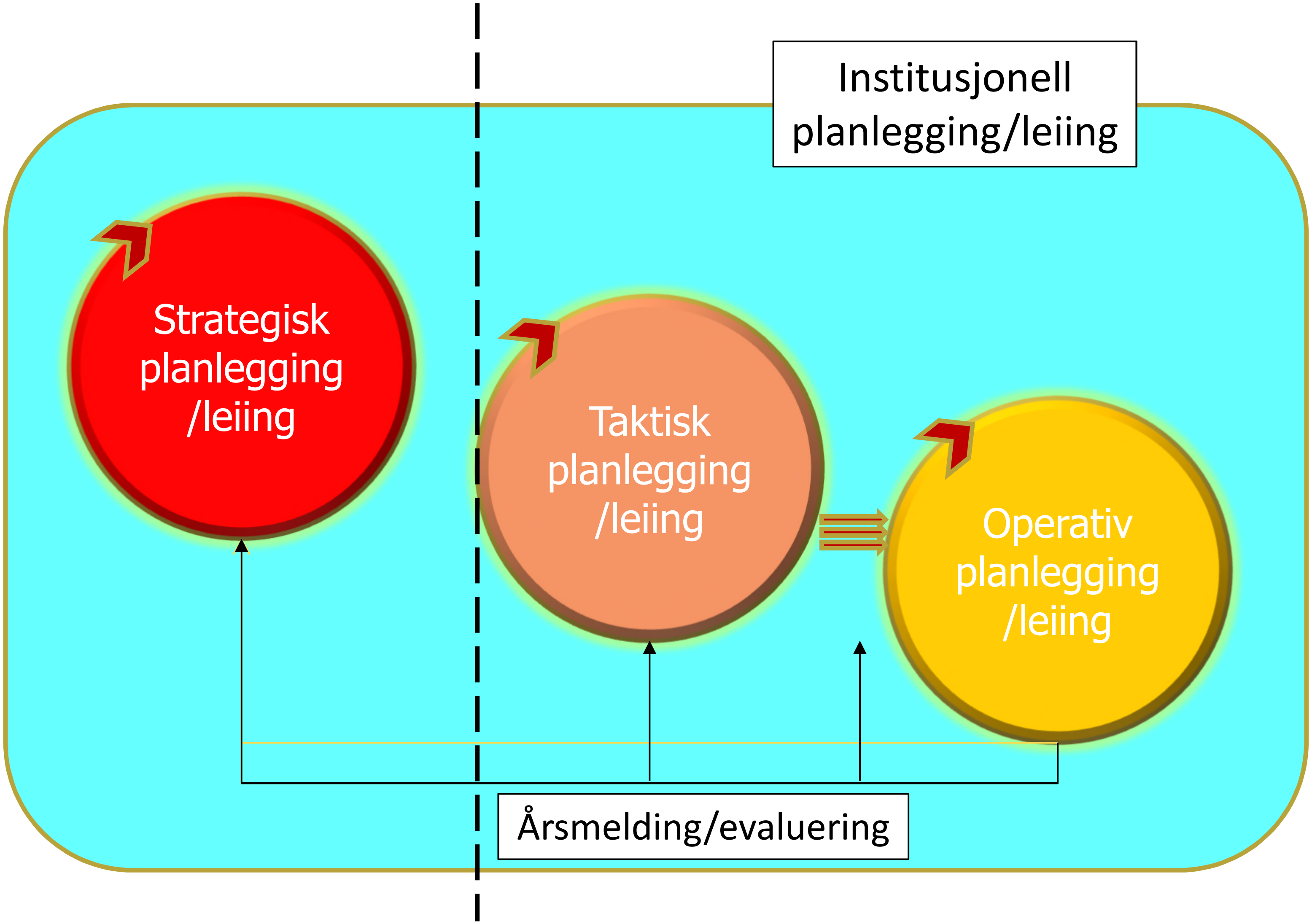

STRANDA KOMMUNE

Prosessen

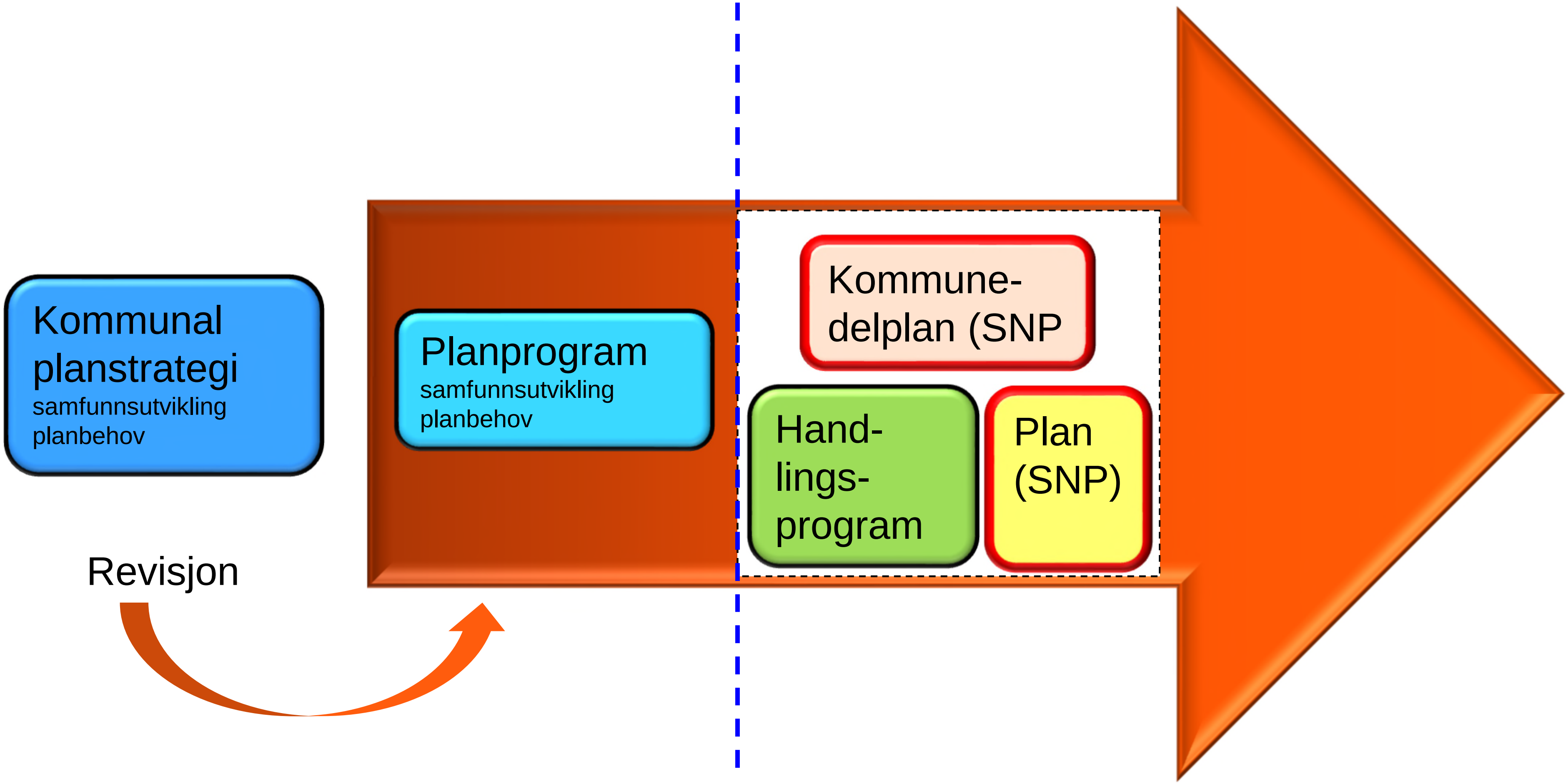

STRANDA KOMMUNE

Planprogram

- Vedteken : 2.07.2018
- Sendt på høyring : 10.07.2018
- Høyringsfrist : 20.09.2018
- Endeleg vedtak : 26.11.2018

5 innkomne høyringssvar

Planprogram for strategisk næringsplan, Stranda kommune.

PLANPROGRAM

- Strategisk næringsplan for Stranda kommune –

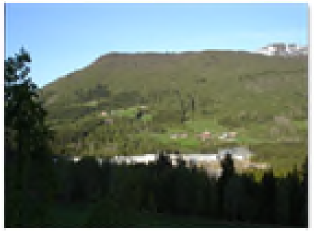
Stranda

Sunnylven

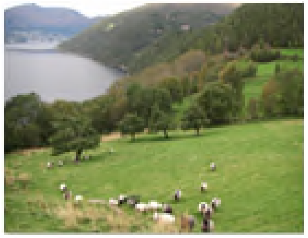
Liabygda

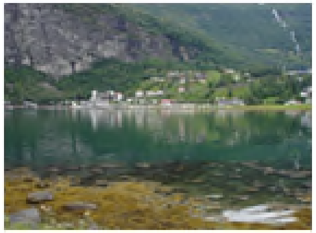
Geiranger

Sist revidert: oktober, 2018

Vedtak om oppstart: 02.07.2018

Stadfesta i formannskapet: xx.xx.xxxx

21. oktober 2018

Innhald

Stranda, 2018

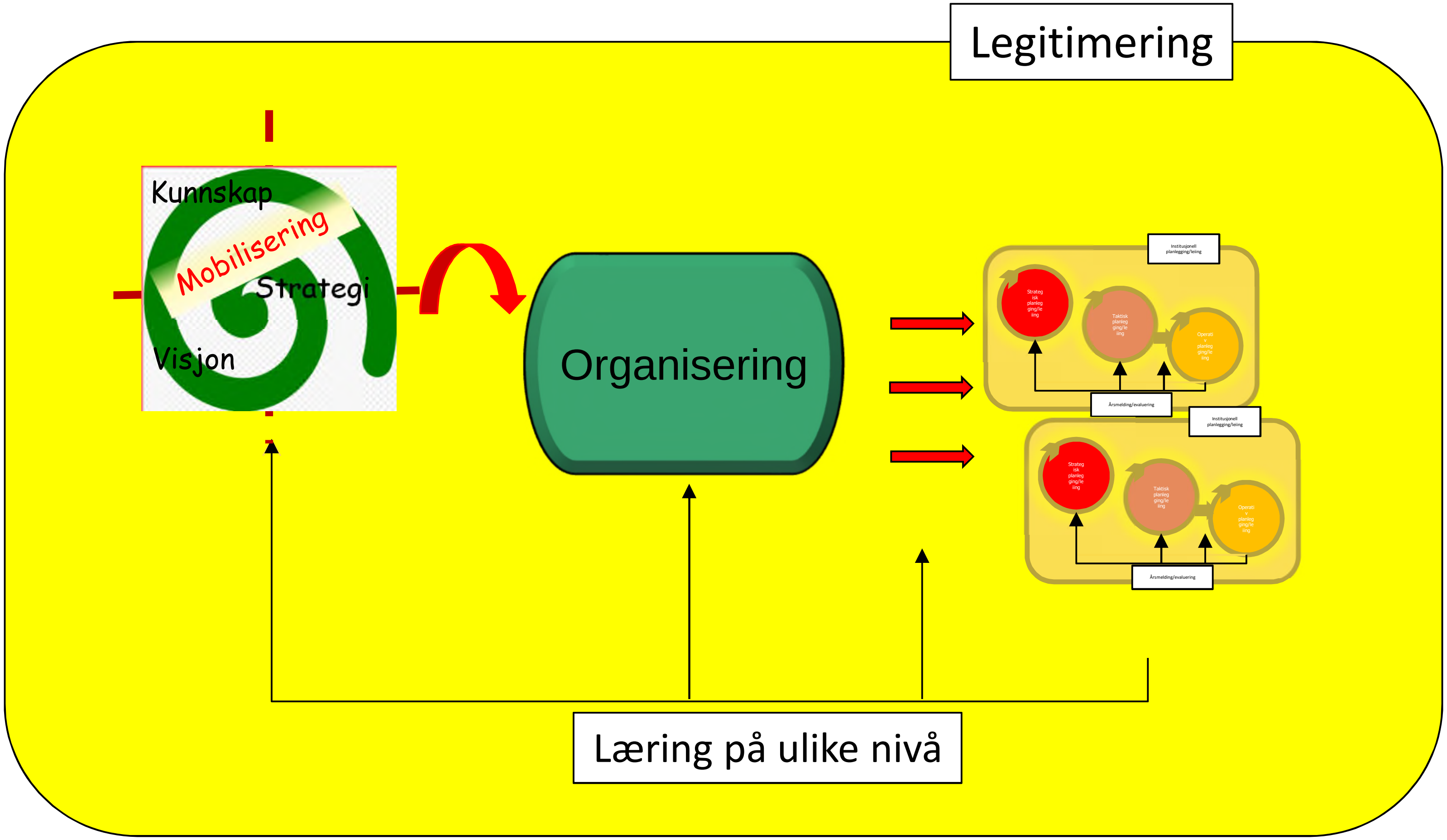
Legitimering
Kunnskap
Mobilisering
Strategi
Visjon
Organisering
Læring på ulike nivå

Mål

STRANDA KOMMUNE

Hovudmål

- Å definere **felles, overordna mål og tiltak** for utvikling av næringslivet i kommunen slik at SNP kan fungere som eit styringsverktøy for prioritering av tiltak

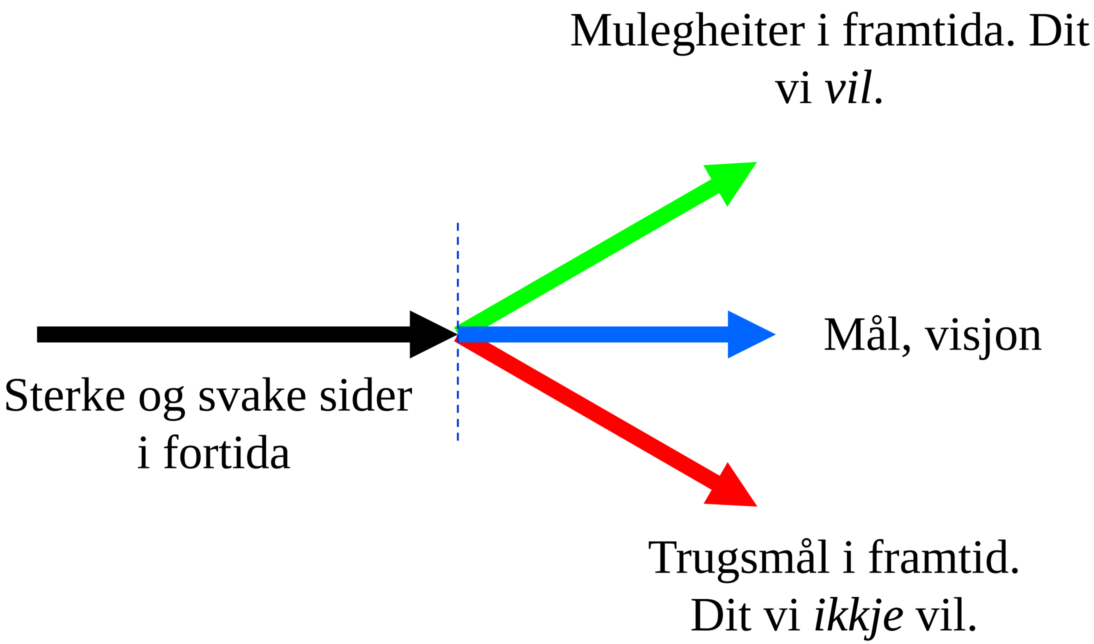

STRANDA KOMMUNE

Langsiktige mål

- Optimal **samhandling mellom kommune og næringsliv**
- Å legge grunnlag for i **langsiktig utvikling av næringslivet** som er mest mogleg i tråd med næringslivet sine behov
- Å gjere Stranda kommune til ei **attraktiv kommune å etablere seg i**, både for bedrifter og personar

STRANDA KOMMUNE

KORTSIKTIGE MÅL

- Skaffe oversikt og **dokumentere dagens status** for næringslivet og **utfordringane** i nær framtid

- Å få utarbeidd **strategiar** som kjem næringslivet sine behov i møte

- Å dyktiggjere kommunen som **tilretteleggjar** for næringslivet

kommunestatistikk

Kommunestatistikk

På denne nettsida finn du statistikk om viktige utviklingtrekk i din kommune.

For kvar kommune i fylket er det utarbeida ein presentasjon med grafisk framstilt statistikk av kommunen, sett i forhold til regionen, fylket og landet med bakgrunnsdata.

Tema:
- Folketalsutvikling
- Flytting
- Kjønnsfordeling
- Utdanningsnivå
- Pendling
- Næringsstruktur
- Sysselsetting
- Arbeidsplassdekning
- Pendling
- Bustadbygging
- Folkehelse
- Hushald
- Kommunal planlegging

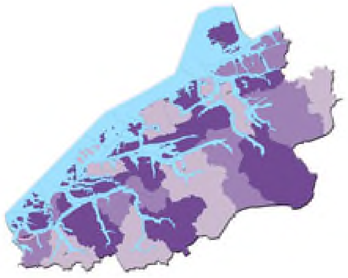

Målet med kommunestatistikken er formidling av oppdatert relevant statistikk for bruk i kommunane sitt planarbeid. Statistikken er innhenta frå offentlege kjelder, og då særleg frå Statistisk sentralbyrå (SSB).

STRANDA KOMMUNE

Delmål

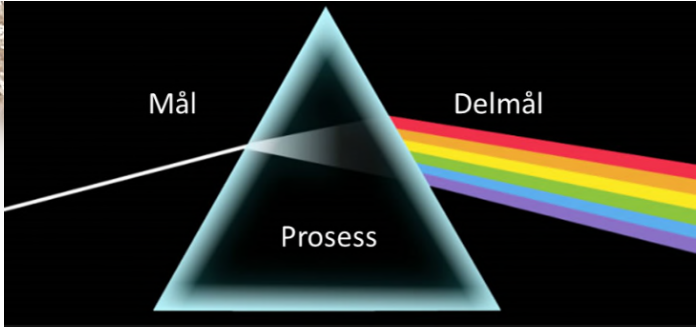

- Å definere og avgrense kva kommunen legg i omgrepet næringsutvikling
- Å **forplikte kommune, næringsliv, lag og organisasjonar** i arbeidet med næringsutvikling og fungere som ein gjensidig forpliktande plan for utvikling av næringslivet
- Fungere som **næringspolitisk verktøy** i og for kommunen
- Medverke til å **oppretthalde og styrkje grunnlaget for eksisterande og nye arbeidsplassar**
- Gi relevant informasjon til **etablerarar** og **etableringar**
- **Involvere** innbyggjarar, verksemder, lag/organisasjonar og ungdomsrådet i arbeidet med næringsutvikling
- Gi innspel til og spele saman med den delen av **kommuneplanen** (samfunnsdel, men også arealdel) som gir premissar for næringsutvikling
- Avklare **kommunen sitt ansvar og handlingsrom** innan næringsutvikling
- Gi **føringar for bruk av kommunale midlar** (t.d. kommunalt næringsfond)
- Vere ein lekk i **marknadsføringa** og **omdømebygginga** av både kommune og næringslivet her

Målgrupper

STRANDA KOMMUNE

Målgrupper

- Det private **næringslivet**
- **Kommune-organisasjonen** (særleg repr. for plan- og utvikling, næring, eigedom og kultur)
- **Lag- og organisasjonar**
- Andre

STRANDA KOMMUNE

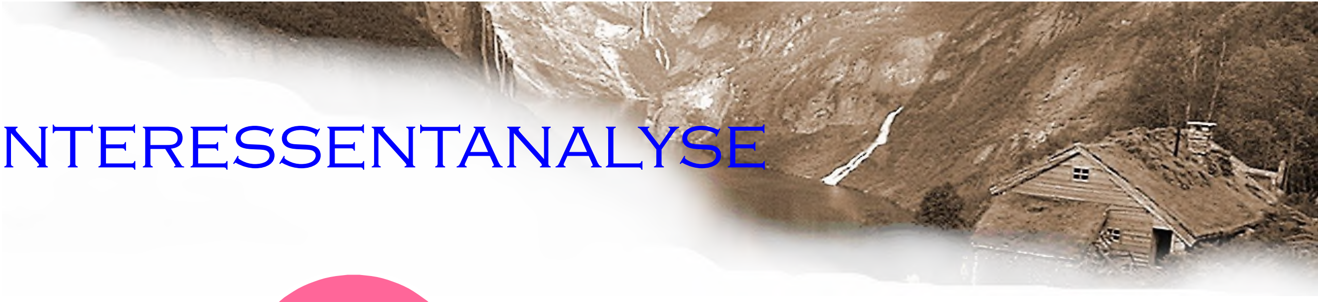

Interessentanalyse

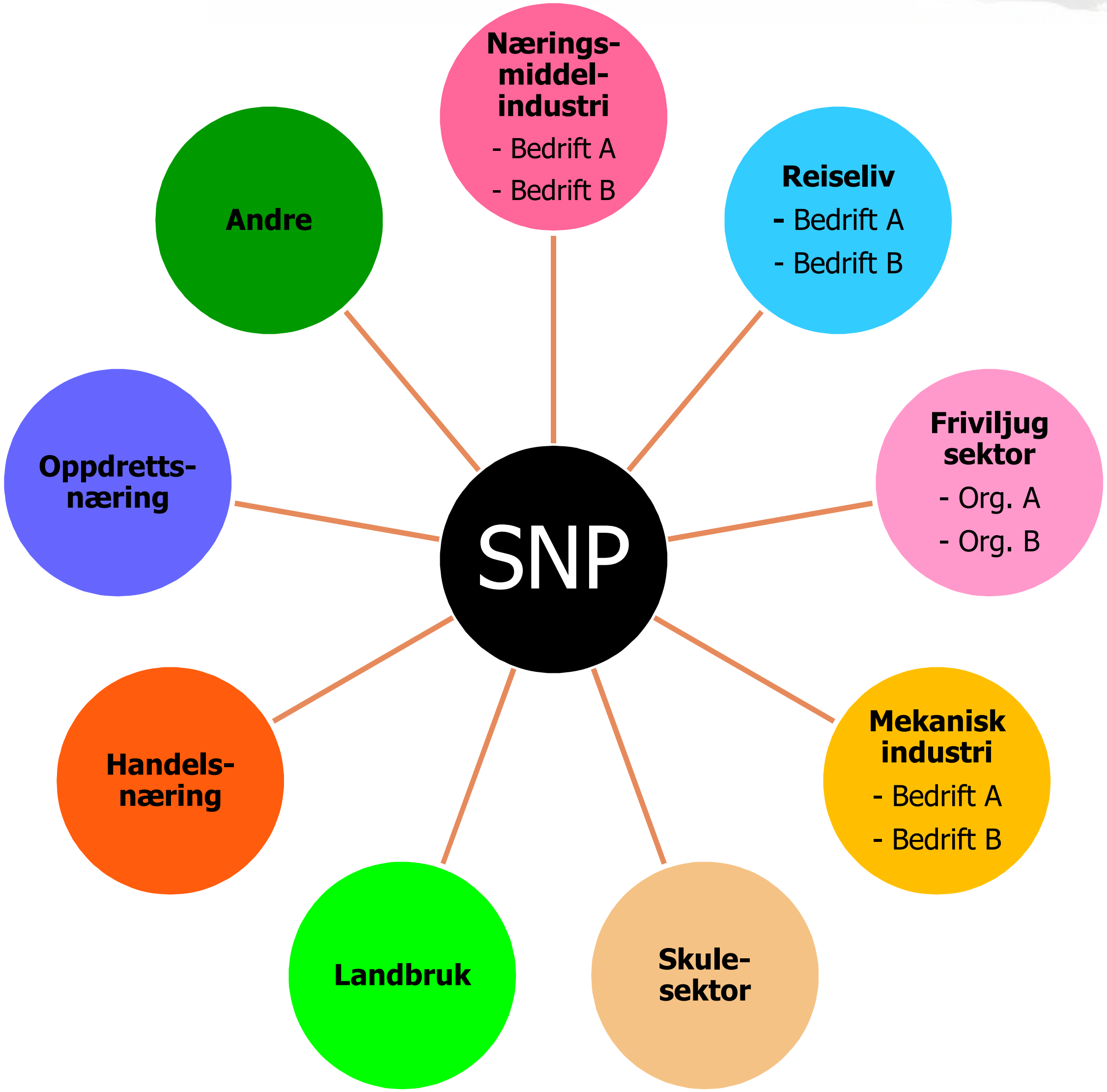

Organisering av arbeidet

STRANDA KOMMUNE

Organisering SNP

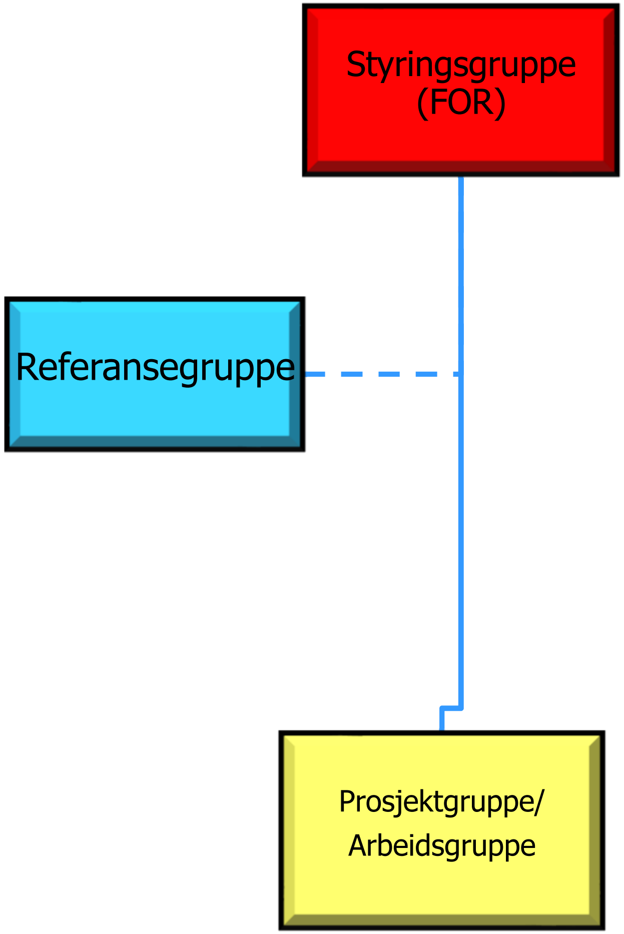

- Repr. frå ÅKP
- Repr. frå regional- og næringsavd.
- Repr. frå administrasjonen i SK
- ......

- Næringsmiddelindustri
- Mekanisk industri
- Møbelindustri
- Reiseliv
- Landbruk/lokal mat
- Oppdrettsnæring
- Vidaregåande skule
- Ungdomsrådet
- Nyetablerarar
- (Nærings)lag
- ....

Medverknad !!

STRANDA KOMMUNE

Vi ønskjer dialog

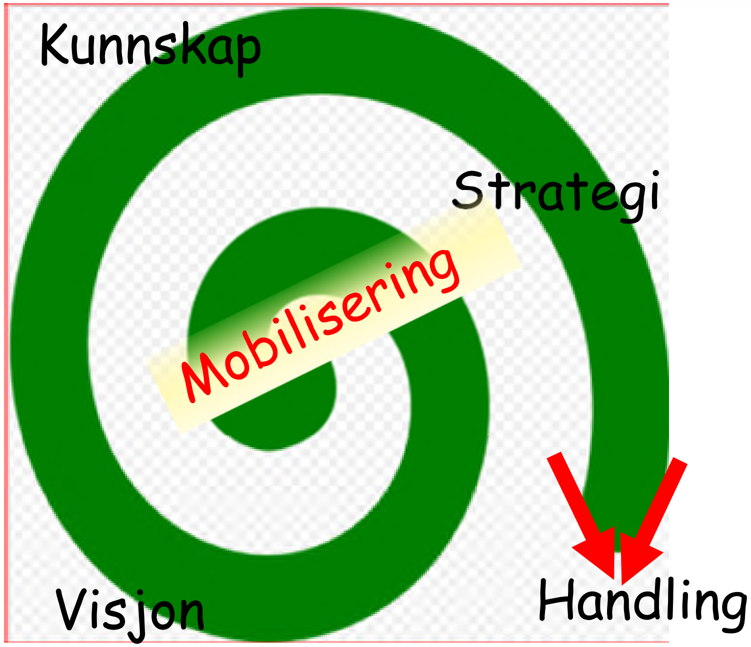

1. Vi må avklare sterke og svake sider i nosituasjonen, ei vurdering av mulegheiter og trugsmål i framtida, og formulere ein visjon om den ønskte framtidssituasjonen

2. Vi vil fokusere på viktige innsatsområde og strategiar for å bringe området frå nosituasjonen til den ønskte framtidssituasjonen

3. Vi må konkretisere strategiar for å oppnå den situasjonen som visjonen skildrar.

STRANDA KOMMUNE

Kvar er stranda?

Kommune 1.0
Kommunen bestemmer «ovanfrå og ned»

Kommune 2.0
Brukaren bestemmer. Kommunen «ber deg gjennom livet»

Kommune 3.0
Vi bestemmer saman. «Kva skal vi få til i fellesskap?»

Samskaping

Når to eller fleire offentlege og private partar inngår i eit likeverdig samarbeid, med hensikt å definere problem og designe og innføre nye og betre løysingar

Det er *ikkje* samskaping når kommunen:

- Sender nesten ferdige løysingar på høyring
- Involverer innbyggjarane i forprogrammerte prosessar
- Flytter oppgåver frå det offentlege til private aktørar for å spare

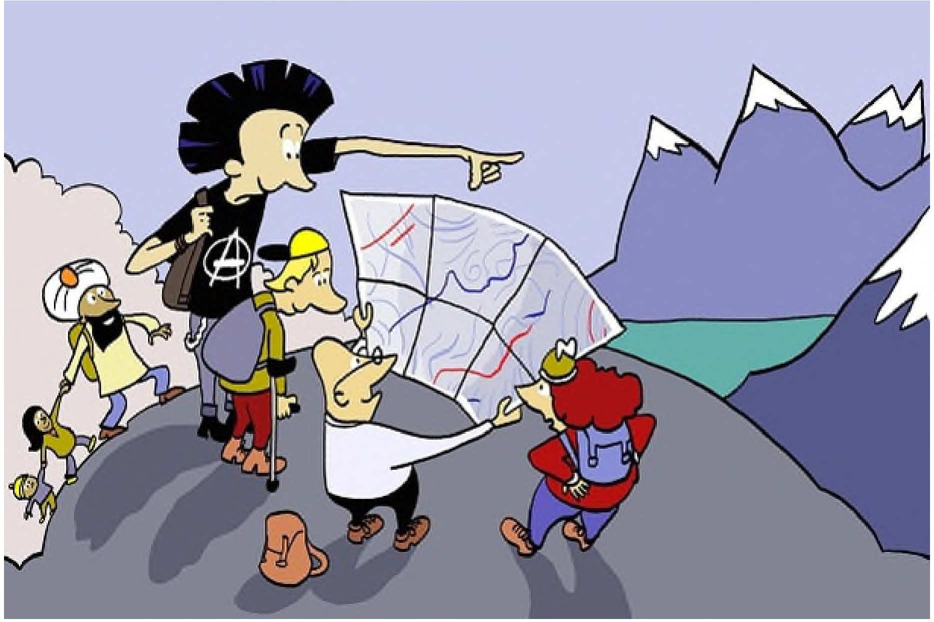

STRANDA KOMMUNE

Medverknad

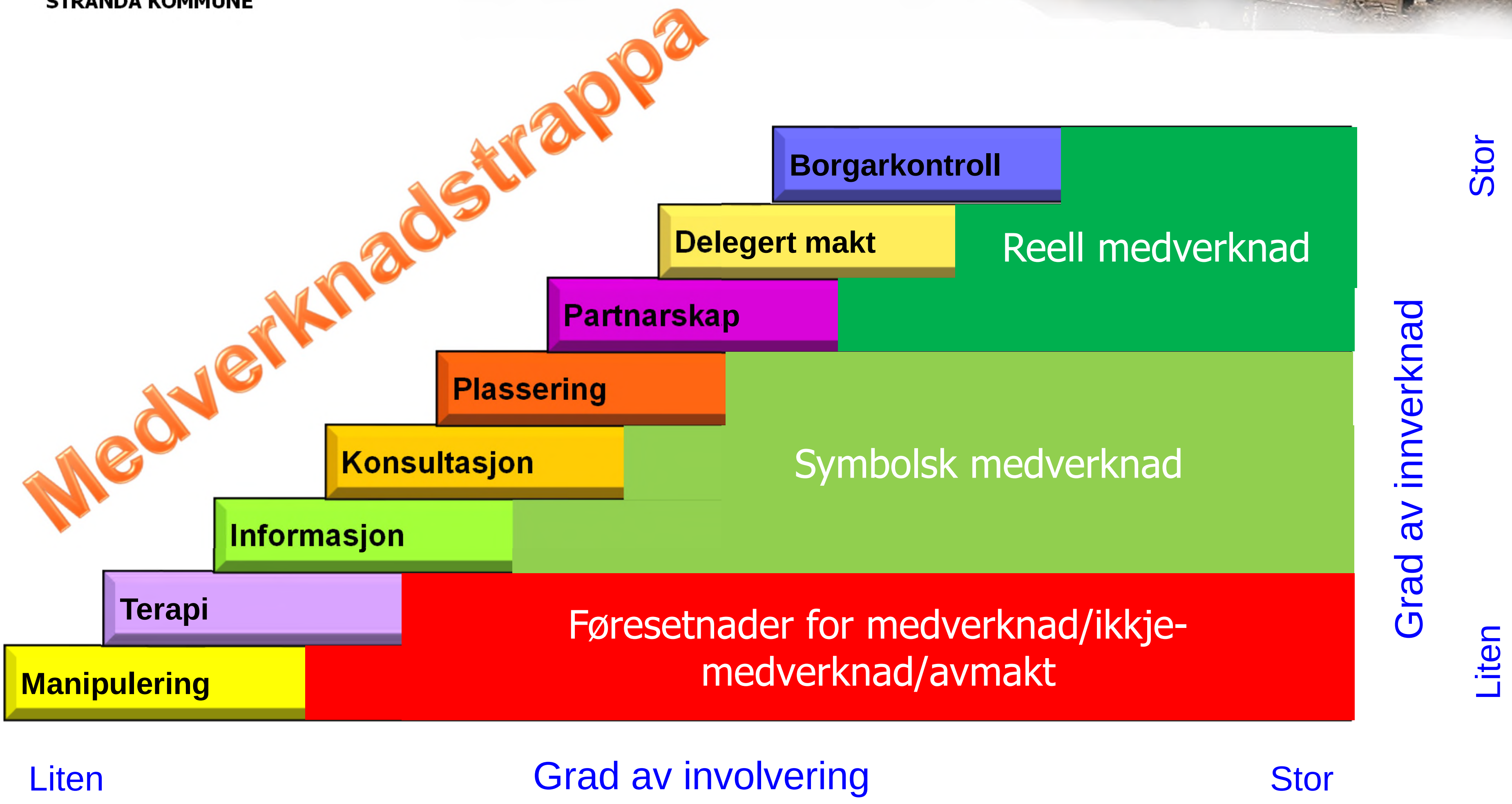

Informasjon

STRANDA KOMMUNE

Informasjonskanalar

- Kommunen sine heimesider
- Sosiale medium
- Lokalavisa (Sunnmøringen)
- Aktiv medverknad /representasjon frå næringsliv, innbyggjarar, lag og organisasjonar
- Informasjonsmøte undervegs i arbeidet

Gruppe nr. …

STRANDA KOMMUNE

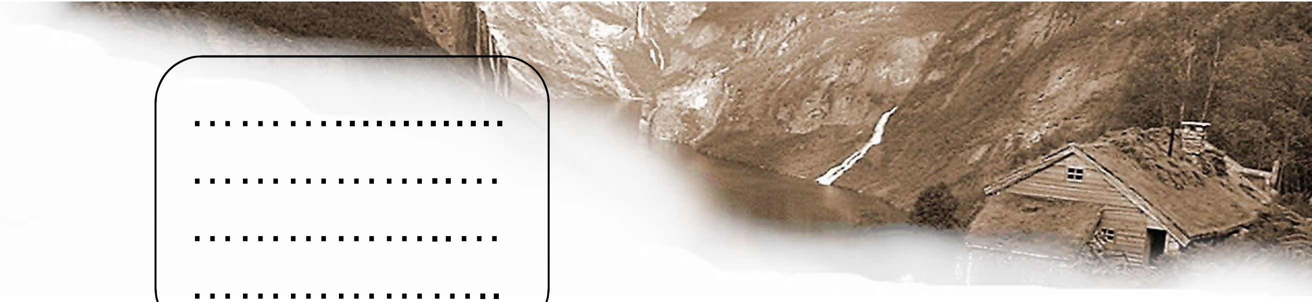

Viktigaste utfordringar for Stranda

1

....
....
....
....

2

....
....
....
....

3

....
....
....
....

4

....
....
....
....

5

....
....
....
....

STRANDA KOMMUNE

Visdomsord på vegen

Ikkje alt som kan teljast tel, og ikkje alt som tel kan teljast